

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงาน
การซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
(Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the
Establishment of the Regional Power Coordination Centre in
the Greater Mekong Subregion : IGM)

อ.พ. ๑/๒๕๕๖ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญทั่วไป

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่
www.parliament.go.th/library

บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงาน
การซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
(Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the
Establishment of the Regional Power Coordination Centre in
the Greater Mekong Subregion : IGM)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัดเพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณابันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion : IGM) โดยรวบรวมข้อมูลสถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจาก สื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใด ในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มา กำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ - ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทสรุปสำหรับสมาชิกรัฐสภา

๑.ความเป็นมา ประเทศไทยได้มีความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้ากับประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) และได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือการดำเนินการเพื่อการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงหลายฉบับ จนกระทั่งได้มีการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental MOU for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion : IGM) เพื่อจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศ (Regional Power Coordination Centre : RPCC) ในการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และประเทศไทยเป็นหนึ่งในสองประเทศสมาชิกที่ได้จัดทำข้อเสนอเพื่อขอเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ RPCC ดังกล่าว

๒.วัตถุประสงค์และสาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจ

๒.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการที่เชื่อมต่อกันของระบบไฟฟ้าของประเทศสมาชิกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวบนพื้นฐานของความยุติธรรมและโปร่งใสในการดำเนินงานของตลาดซื้อขายพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาค โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาระบบไฟฟ้าโดยรวมของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงให้มีเสถียรภาพ มีความเชื่อถือได้ของพลังงานไฟฟ้า และมีความคุ้มค่าเชิงเศรษฐศาสตร์

๒.๒ อำนาจหน้าที่ ศูนย์ RPCC มีอำนาจหน้าที่ในการประสานความร่วมมือในการจัดทำกรอบการดำเนินการพัฒนาด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ เทคนิค รวมถึงประเด็นอื่นๆ ที่ประเทศสมาชิกมีความเห็นพ้องถึงความสำคัญต่อการพัฒนาตลาดซื้อขายไฟฟ้า และสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการด้านระบบส่งจ่ายไฟฟ้าแห่งชาติ (National Transmission System Operators: TSOs)

๒.๓ การเงิน งบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ RPCC ประกอบด้วยเงินที่ได้รับจากประเทศสมาชิก โดยศูนย์ RPCC สามารถรับเงินที่ได้จากการบริจาค และแหล่งอื่นๆ สำหรับใช้ในการดำเนินงาน การลงทุน และการศึกษาวิจัย อย่างไรก็ตามเงินที่ได้รับจากการบริจาค จะต้องไม่มีผลต่อการตัดสินใจการดำเนินงานของศูนย์ RPCC

๒.๔ สิทธิพิเศษและความคุ้มกัน ศูนย์ RPCC จะมีสถานะเป็นองค์กรนานาชาติ องค์กร (ศูนย์ RPCC) ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC และเจ้าหน้าที่ศูนย์ RPCC จะได้รับสิทธิพิเศษและความคุ้มครองเท่าที่จำเป็นในการดำเนินการอย่างอิสระตามภารกิจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ สิทธิพิเศษและความคุ้มครองตามกฎหมายใน IGM จะระบุไว้ใน Headquarters Agreement with the host government

๒.๕ การอนุมัติและการมีผลบังคับใช้ อย่างเป็นทางการ IGM ฉบับนี้จะต้องได้รับการอนุมัติ และยอมรับจากรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกตามขั้นตอนการดำเนินงานตามระเบียบอย่างเป็นทางการ โดยรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกจะต้องดำเนินการแจ้งผลการอนุมัติให้แก่รัฐบาลของประเทศสมาชิกอื่นๆ ทราบอย่างเป็นทางการ และจะมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ หลังจากที่ประเทศสมาชิกชาติที่ ๔ ได้รับรองการอนุมัติและยอมรับใน IGM แล้ว

๓.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากความร่วมมือด้านการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงจะได้รับผลประโยชน์ในหลายด้าน ได้แก่ ช่วยเพิ่มทางเลือก เพิ่มความมั่นคงในการจัดหาพลังงานไฟฟ้า ช่วยลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและขยายโอกาสการลงทุนในธุรกิจให้กับประเทศไทยโดยใช้พลังงานไฟฟ้าจากเขื่อนในประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ หากประเทศไทยได้เป็นจุดเชื่อมโยงด้านพลังงานไฟฟ้า จะทำให้มีโอกาสเป็นผู้ชี้้นำการกำหนดมาตรฐานด้านการวางแผน การปฏิบัติการ ข้อกำหนดทางเทคนิค รวมทั้งกฎระเบียบการซื้อขายไฟฟ้าของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง รวมถึงโอกาสของประเทศไทยในการส่งบุคลากรเป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ RPCC ซึ่งจะเป็นการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การทำงานระดับนานาชาติต่อไป

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกรัฐสภา	ก
๑. สรุปสาระสำคัญบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion: IGM) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
๒. บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion: IGM) (ฉบับแปลเป็นภาษาไทย)	๖
๓. ความเป็นมาของร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง	๑๖
๔. ความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้ากับประเทศเพื่อนบ้าน	๒๑
๕. ผลกระทบของการเชื่อมโยงระบบพลังงานในอาเซียนต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย	๒๕
๖. ความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS)	๒๙
๗. สรุป ข้อเสนอ และข้อเสนอแนะ	๓๒
๘. บทความและข่าวจากสื่อมวลชน	
- นายกรัฐมนตรีร่วมประชุม GMS Summit ครั้งที่ ๔ ผลักดัน GMS แกนหลักพัฒนาลุ่มน้ำโขง วันอังคารที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๐๑๑	๓๕
- GMS in Energy Sector ธุรกิจพลังงานกับโอกาสที่ใกล้ตัว	๓๗

ผู้รับผิดชอบ

นางพรพิศ เพชรเจริญ

นายสมบัติ ทวีศิลป์

นางอารยะหญิง จอมพลาพล

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการวิชาการ ๒

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการวิชาการ ๓

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางพุทธชาติ ทองแถม

นายอดิวิษณุ แสงสุวรรณ

นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์

นางสาวสุนันท์ เจสเส

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

นางสาวณัฏฐ์ลภัส คงชู

วิทยากรเชี่ยวชาญ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นิติกรชำนาญการ

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

กันยายน ๒๕๕๖

สรุปสาระสำคัญบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้า
ระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Inter-Governmental Memorandum of Understanding
for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong
Subregion: IGM)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๓ ได้เห็นชอบคำแถลงนโยบายการซื้อขายไฟฟ้าสำหรับการจัดตั้งตลาดซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (Policy Statement on Regional Power Trade) ตามมติการประชุมระดับรัฐมนตรี ๖ ประเทศกลุ่มน้ำโขง GMS ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๓ ณ ประเทศฟิลิปปินส์ โดยกำหนดให้จัดทำร่างข้อตกลงว่าด้วยการซื้อขายไฟฟ้า และการสร้างเครือข่ายสายส่งระหว่างรัฐบาล ๖ ประเทศกลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental Agreement: IGA) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งตลาดซื้อขายไฟฟ้า และการพัฒนาระบบเครือข่ายสายส่งเชื่อมโยงระหว่าง ๖ ประเทศกลุ่มน้ำโขงอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในอนาคต

๑.๒ การประชุมสุดยอดผู้นำ ๖ ประเทศกลุ่มน้ำโขง (GMS Summit) ครั้งที่ ๒ เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๘ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานตามข้อตกลงด้านการปฏิบัติการเพื่อการซื้อขายไฟฟ้าวาระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ระยะที่ ๑ [Memorandum of Understanding on the Guidelines for the Implementation of the Regional Power Trade Operating Agreement-Stage #๑ (MOU-๑)] เพื่อกำหนดแนวทางสำหรับการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคฯ ระยะที่ ๑ และต่อมาในการประชุม GMS Summit ครั้งที่ ๓ เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๑ ณ สปป. ลาว ได้มีการลงนาม Memorandum of Understanding on the Road Map for Implementing the Greater Mekong Subregion Cross Border Power Trading (MOU-๒) ซึ่งได้มีการกำหนดระยะเวลา (Timelines) เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ในระยะที่ ๑ สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม และเพื่อเตรียมการก้าวสู่ระยะที่ ๒ ของการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

๑.๓ ในการประชุมคณะกรรมการประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion Regional Power Trade Coordination Committee: RPTCC) ครั้งที่ ๑๐ - ๑๑ ได้เห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าวาระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion: IGM) เพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภคด้านไฟฟ้าให้เชื่อมต่อกันระหว่างประเทศสมาชิกในการดำเนินการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าระหว่างประเทศ เนื่องจากเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านพลังงานและเศรษฐกิจในระดับประเทศอย่างกว้างขวาง จึงต้องผ่านความเห็นชอบ และมีการลงนามเป็นลายลักษณ์อักษรโดยรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิก

๑.๔ การประชุมคณะกรรมการ RPTCC ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ณ นครย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ได้มีการหารือถึงความพร้อมของประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในการลงนามในร่าง IGM สำหรับการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Regional Power Coordination

หนังสือกระทรวงพลังงาน ด่วนที่สุด ที่ พน ๐๑๐๐/๒๒๐ เรื่อง การลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าวาระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Inter-Governmental MOU for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in Greater Mekong Subregion: IGM) ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

Centre: RPCC) ซึ่งในเบื้องต้นมีประเทศสมาชิกจำนวน ๔ ประเทศที่พร้อมลงนามในร่าง IGM และต่อมาในการประชุมระดับรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน รัฐบาล ๔ ประเทศ ลุ่มน้ำโขง ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental MOU) สำหรับสาธารณรัฐแห่ง สหภาพพม่า และประเทศไทยไม่ได้ร่วมลงนาม เนื่องจากการดำเนินการตามกระบวนการภายในประเทศยังไม่แล้ว เสร็จ

๑.๕ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติในการประชุมเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ได้พิจารณา เรื่องร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental MOU for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion: IGM) และมีมติเห็นชอบในหลักการของ ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศ ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion : IGM) เพื่อนำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบต่อไปตามนัยแห่งมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ประเทศไทยได้มีความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้ากับประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ภายใต้ กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) และได้มีการลงนามในบันทึก ความเข้าใจความร่วมมือการดำเนินการเพื่อการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงหลายฉบับ จนกระทั่งได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำ โขง (Regional Power Trade Coordination Committee : RPTCC) ซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินการผลักดันให้มี การจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศ (Regional Power Coordination Centre : RPCC) โดยได้มีการดำเนินการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้า ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental MOU for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion : IGM) เพื่อจัดตั้งศูนย์ RPCC ในการซื้อขายไฟฟ้า ระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ทั้งนี้ในร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฯ ดังกล่าว ได้เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่ม น้ำโขงที่มีความประสงค์จะขอเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ RPCC จัดทำข้อเสนอตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประเมิน ข้อเสนอที่แต่งตั้งโดยธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) และให้ยื่นข้อเสนอดังกล่าว ภายในกำหนดเวลา ปรากฏว่ามีประเทศสมาชิกจำนวน ๒ ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศไทย ได้ จัดทำข้อเสนอเพื่อขอเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ดังกล่าว

เนื่องจากการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดตั้งศูนย์ RPCC ในประเทศไทย ดังนั้น กระทรวงพลังงานจึงได้ดำเนินการเพื่อเสนอบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฯ ดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา เพื่อให้เป็นไปตามนัยแห่งมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ก่อนการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฯ ดังกล่าว ต่อไป

๓. วัตถุประสงค์และสาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจ

๓.๑ วัตถุประสงค์

การจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง มีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการที่เชื่อมต่อกันของระบบไฟฟ้าของประเทศสมาชิกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวบนพื้นฐานของความยุติธรรมและโปร่งใสในการดำเนินงานของตลาดซื้อขายพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาค โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาระบบไฟฟ้าโดยรวมของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงให้มีเสถียรภาพ มีความเชื่อถือได้ของพลังงานไฟฟ้า และมีความคุ้มค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว สามารถดำเนินการโดยพัฒนาให้มีความสมดุลระหว่างความหลากหลายของทรัพยากรด้านพลังงานที่มีในอาณาเขตพื้นที่ของประเทศสมาชิก ความร่วมมือทางด้านพลังงานในระยะยาว การส่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าระหว่างกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการขยายขอบเขตการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าข้ามพรมแดน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

๓.๒ สาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจ

๓.๒.๑ อำนาจหน้าที่

๓.๒.๑.๑ ประสานความร่วมมือในการจัดทำกรอบการดำเนินการพัฒนาด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ และด้านเทคนิค รวมถึงประเด็นอื่นๆ ที่ประเทศสมาชิกมีความเห็นพ้องถึงความสำคัญต่อการพัฒนาตลาดซื้อขายไฟฟ้า โดยที่ อำนาจหน้าที่ของศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (ศูนย์ RPCC) ต่อการดำเนินการดังกล่าวมีดังนี้

(๑) จัดทำและปรับปรุงข้อมูลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้า เพื่อใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานของระบบไฟฟ้า

(๒) พัฒนาและปรับปรุงระบบจัดเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการติดตามการดำเนินกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

(๓) พัฒนาและจัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรของประเทศสมาชิก เพื่อรองรับการพัฒนากิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคตามความจำเป็น

(๔) ให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น

(๕) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างศูนย์ RPCC และองค์กรอื่นๆ

(๖) ให้ความเห็น และคำแนะนำต่อมาตรการเสริมสร้างการพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนพร้อมไปกับการดำเนินกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

๓.๒.๑.๒ สนับสนุนและติดตามการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการด้านระบบส่งจ่ายไฟฟ้าแห่งชาติ (National Transmission System Operators: TSOs) หรือหน่วยงานการไฟฟ้าในประเทศสมาชิกต่อการปฏิบัติการต่างๆ ดังนี้

(๑) จัดเตรียมหลักเกณฑ์ร่วมเพื่อใช้ในการวางแผนปฏิบัติงาน มาตรฐานร่วมทางด้านเทคนิค สำหรับความน่าเชื่อถือของการปฏิบัติงานด้านระบบไฟฟ้า คุณภาพของพลังงานไฟฟ้าในระบบส่งไฟฟ้าที่เชื่อมต่อกัน รวมทั้งการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการพัฒนาโครงการก่อสร้างสายส่งที่ต้องมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง การพัฒนามาตรฐานการวัดเพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการวางแผน รวมทั้งการปฏิบัติงานของระบบไฟฟ้ากำลังที่เชื่อมต่อกันในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) ตรวจสอบให้การปฏิบัติการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมทั้งตรวจสอบดูแลระบบการสื่อสาร และการส่งผ่านข้อมูลให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงความน่าเชื่อถือของพลังงานไฟฟ้าที่ส่งผ่านระบบส่งไฟฟ้าผ่านพรมแดนของประเทศสมาชิก

(๔) พัฒนาเป้าหมายร่วมสำหรับกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้า รวมทั้งการจัดตั้งตลาดซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

๓.๓ การเงิน

งบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ RPCC ประกอบด้วยเงินที่ได้รับจากประเทศสมาชิก โดยศูนย์ RPCC สามารถรับเงินที่ได้จากการบริจาค และแหล่งอื่นๆ สำหรับใช้ในการดำเนินงาน การลงทุน และการศึกษาวิจัย อย่างไรก็ตามเงินที่ได้รับจากการบริจาค จะต้องไม่มีผลต่อการตัดสินใจการดำเนินงานของศูนย์ RPCC

๓.๔ สิทธิพิเศษและความคุ้มครอง

(๑) ศูนย์ RPCC จะมีสถานะเป็นองค์กรนานาชาติ

(๒) องค์กร (ศูนย์ RPCC) ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC และเจ้าหน้าที่ศูนย์ RPCC จะได้รับสิทธิพิเศษและความคุ้มครองเท่าที่จำเป็นในการดำเนินการอย่างอิสระตามภารกิจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้

(๓) สิทธิพิเศษและความคุ้มครองตามกฎหมายใน IGM จะระบุไว้ใน Headquarters Agreement with the host government

๓.๕ การอนุมัติและการมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ

(๑) IGM ฉบับนี้จะต้องได้รับการอนุมัติ และยอมรับจากรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิก ตามขั้นตอนการดำเนินงานตามระเบียบอย่างเป็นทางการ โดยรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกจะต้องดำเนินการแจ้งผลการอนุมัติให้แก่รัฐบาลของประเทศสมาชิกอื่นๆ ทราบอย่างเป็นทางการ

(๒) IGM ฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการระหว่างประเทศสมาชิกที่ได้ผ่านการอนุมัติและยอมรับใน IGM ฉบับนี้หลังจากที่ประเทศสมาชิกชาติที่ ๔ ได้รับรองการอนุมัติและยอมรับใน IGM แล้ว

๓.๖ ประโยชน์ของความร่วมมือด้านการซื้อไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

(๑) ช่วยเพิ่มทางเลือกการจัดการจัดหาและเพิ่มความมั่นคงด้านพลังงานไฟฟ้าของประเทศไทย จากการสามารถซื้อขายพลังงานไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

(๒) ช่วยลดราคาค่าไฟฟ้าภายในประเทศ เนื่องจากการแข่งขันทางด้านราคา และการลดการลงทุนในส่วนกำลังผลิตสำรองของประเทศ

(๓) ช่วยขยายโอกาสการลงทุนในธุรกิจให้กับประเทศไทย ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการขยายตัวของตลาดซื้อขายไฟฟ้าในอนาคต เช่น การลงทุนด้านโรงไฟฟ้า การลงทุนด้านสายส่งไฟฟ้าและการลงทุนด้านการบำรุงรักษา

(๔) ช่วยลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล โดยใช้พลังงานไฟฟ้าจากเขื่อนในประเทศเพื่อนบ้าน

๔. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นต่อการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๔.๑ ร่างความตกลง IGM เป็นความตกลงระดับรัฐบาล เพื่อจัดตั้งศูนย์ RPCC และกำหนดให้ RPCC มีสถานะเป็นนิติบุคคล (Legal Personality) และมีความสามารถทางกฎหมาย โดยมีหน้าที่หลักในการประสานงานให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือด้านเทคนิคและการจัดการซื้อขายไฟฟ้า ตลอดจนเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมของประเทศสมาชิกในการซื้อขายไฟฟ้า ซึ่งจะลงนามโดยผู้แทนของรัฐบาลจาก ๖ ประเทศ ดังนั้นร่างความตกลงดังกล่าวจึงเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม

๔.๒ ประเด็นว่าด้วยร่างความตกลง IGM เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาหรือไม่นั้น เนื่องจากมีประเด็นเกี่ยวข้องกับข้อ ๒ และข้อ ๑๓ ของร่างความตกลง IGM ที่กำหนดให้ RPCC มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลที่เป็นอิสระ มีความเป็นกลาง และมีสภาพนิติบุคคล ประเทศที่เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ขององค์การฯ มีพันธกิจที่จะต้องให้สถานะทางกฎหมายแก่ RPCC ตามกฎหมายภายใน และจะต้องให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การฯ ผู้อำนวยการบริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การฯ โดยจะระบุไว้ในความตกลงว่าด้วยสำนักงานใหญ่ขององค์การระหว่างประเทศ (Headquarters Agreement จะจัดทำขึ้นระหว่าง RPCC กับรัฐบาลของประเทศที่ตั้งสำนักงานใหญ่ต่อไป ซึ่งในปัจจุบันคณะกรรมการประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Regional Power Trade Coordination Committee : RPTCC) ยังไม่ได้ตกลงกันว่าที่ตั้งสำนักงานใหญ่ขององค์การฯ จะตั้งอยู่ในประเทศไทย

ทั้งนี้ ในอนาคตหากได้มีการตกลงที่จะจัดตั้งศูนย์ RPCC ขึ้นในประเทศไทย รัฐบาลไทยจะต้องจัดทำความตกลงว่าด้วยสำนักงานใหญ่กับ RPCC อีกฉบับหนึ่งแยกจากกัน เพื่อยอมรับให้ RPCC มีสภาพนิติบุคคลในประเทศไทย และได้อุปโภคเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ดังนั้น ร่างความตกลง IGM จึงไม่เป็นหนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติรองรับเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสัญญานั้น

๔.๓ ประเด็นว่าด้วยร่างความตกลง IGM ซึ่งกำหนดให้จัดตั้งศูนย์ RPCC เป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางหรือไม่ เป็นประเด็นที่ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องให้ความเห็นประกอบการพิจารณาต่อคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่องความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น ซึ่งหากพิจารณาแล้วเห็นว่า ความตกลง IGM เข้าข่ายมาตรา ๑๕๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ เจ้าของเรื่องจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ จะต้องให้ข้อมูลและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเสนอกรอบเจรจา และชี้แจงต่อรัฐสภาเกี่ยวกับหนังสือสัญญานั้น

- ฉบับแปลเป็นภาษาไทย - *

**บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิก
ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง**

(Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the Establishment of the
Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion: IGM)

บทนำ

รัฐบาลของประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (The Government of the Greater Mekong Subregion: GMS) ซึ่งประกอบด้วย ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยทั้งหมดนี้จะหมายถึงประเทศสมาชิกในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

การให้ความสำคัญกับการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเป็นแนวทางการดำเนินการที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การดำเนินกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าจะช่วยให้ประเทศสมาชิก GMS ได้รับประโยชน์จากแหล่งพลังงานในภูมิภาค และได้รับผลพลอยได้อื่นๆ อีกนานับประการ อันได้แก่ การลดการลงทุนในการจัดหาพลังงานสำรองเพื่อรองรับความต้องการไฟฟ้าสูงสุด ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีแหล่งพลังงานที่มีความเชื่อถือได้ และมีแหล่งพลังงานที่สามารถควบคุมการปลดปล่อยมลภาวะให้อยู่ในระดับต่ำ รวมถึงราคาพลังงานที่มีราคาเหมาะสม อันจะนำไปสู่การปรับปรุงความสามารถในการแข่งขัน ความมีประสิทธิภาพ และความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

จากกรอบการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงฉบับใหม่ ค.ศ. 2012 - 2022 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากการประชุม GMS Summit ครั้งที่ 4 ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2011 ได้กล่าวถึงความคืบหน้าในการดำเนินการพัฒนาตลาดซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

เป็นที่ยอมรับถึงบทบาทที่สำคัญของภาคเอกชนในการสนับสนุนและพัฒนาลงทุนในด้านพลังงาน รวมถึงความตั้งใจในการสนับสนุนกรอบการดำเนินงานของ RPCC เพื่อการดำเนินการที่เป็นไปได้ถึงความคุ้มค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน รวมถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของประเทศสมาชิกในการทำให้การซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคเกิดขึ้นจริง

เป็นที่เข้าใจกันดีถึงการพัฒนายังยืนโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา และการซื้อขายพลังงานไฟฟ้า

โดยคำนึงถึงการลงนามในความตกลงระหว่างรัฐบาลให้มีกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2002 ซึ่งได้กำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกที่อยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือระหว่างกันในการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป และคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม ประเทศสมาชิกได้ให้คำมั่นสัญญาในการจัดทำกรอบการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และรวมไปถึงการเข้าร่วมในความตกลงที่สำคัญต่อการกำกับการจัดตั้ง และการปฏิบัติการของกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาค

ด้วยเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิบัติการทางด้านระบบไฟฟ้ากำลังที่มีความสอดคล้อง และความเข้ากันได้ของกรอบการดำเนินการด้านการกำกับที่ควบคุมดูแลด้านพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

*ที่มา: สำนักนายกรัฐมนตรี

เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงของตลาดซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงไปถึงระดับที่การซื้อขายไฟฟ้ามีความก้าวหน้ามากขึ้นในอีกระดับหนึ่ง ในการนี้องค์การระดับอนุภูมิภาคมีความจำเป็นที่จะต้อง (1) อำนวยความสะดวกให้มีการประสานงาน และความร่วมมือในการพัฒนาระบบไฟฟ้ากำลังให้เป็นหนึ่งเดียวกัน (2) ทำให้เกิดความชัดเจนในการลงทุน และได้รับผลประโยชน์ร่วมกันจากการดำเนินกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าด้วยความยุติธรรม และ (3) จัดให้มีการบริการด้านไฟฟ้าที่มีความคุ้มค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ และมีความเชื่อถือได้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าของแต่ละประเทศสมาชิก

ในความเห็นพ้องถึงการบรรลุวัตถุประสงค์นี้ องค์การที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคจะต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการกับหน่วยงานควบคุมการปฏิบัติการระบบส่งไฟฟ้าแห่งชาติของแต่ละประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่สามารถจะจัดให้มีการสนับสนุนทางด้านการเงินและด้านเทคนิค

ดังนั้น จากการลงนามโดยผู้แทนที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสมแล้วในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยหลังจากนี้จะหมายถึงบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาล

ได้มีความเห็นพ้องตรงกันตามข้อตกลงดังต่อไปนี้

Article 1: คำนิยาม

เพื่อวัตถุประสงค์ของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้ คำนิยามต่างๆ ที่ปรากฏในบันทึกฉบับนี้ จะมีความหมายดังนี้

1. “ภาคผนวก” หมายถึง เอกสารแนบใดๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้
2. “คณะกรรมการศูนย์ RPCC” หมายถึง คณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการศูนย์ RPCC และก่อตั้งขึ้นภายใต้ Article 8 ของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้
3. “ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC” หมายถึง ผู้แทนศูนย์ RPCC ที่มีสถานะตามกฎหมายก่อนหน้าที่ศาลและคณะบุคคลที่สามจะแต่งตั้งขึ้น โดยผู้แทนศูนย์ RPCC จะได้รับการแต่งตั้งภายใต้ Article 8 ของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้
4. “อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง” หรือ “GMS” หมายถึง ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
5. “การประชุมระดับรัฐมนตรีของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง” หมายถึง การประชุมประจำปีระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งจัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อประสานงานความร่วมมือการดำเนินงาน ชี้แนะแนวทางการดำเนินงานในภาพรวม และสนับสนุนการดำเนินงาน
6. “บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง” หมายถึง บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้รวมถึงภาคผนวก
7. “ความตกลงระหว่างรัฐบาลต่อการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาค” หรือ “IGA” หมายถึง ความตกลงระหว่างรัฐบาลต่อการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงรวมถึงภาคผนวกที่ได้รับการลงนามเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน ค.ศ. 2002 ระหว่างรัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
8. “สมาชิก” หมายถึง ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่เป็นสมาชิกของศูนย์ RPCC

9. “MOU-1” หมายถึง บันทึกความเข้าใจสำหรับแนวทางการจัดทำความตกลงการปฏิบัติการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคที่ได้รับการลงนามเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม ค.ศ. 2005 และต่อเนื่องจาก IGA
10. “MOU-2” หมายถึง บันทึกความเข้าใจสำหรับแผนแม่บทการจัดทำแนวทางการซื้อขายไฟฟ้าข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่ได้รับการลงนามเมื่อวันที่ 31 มีนาคม ค.ศ. 2008 และต่อเนื่องจาก IGA และ MOU-1
11. “คณะ” หรือ “กลุ่มคณะ” หมายถึง รัฐบาลประเทศใดประเทศหนึ่งหรือคณะรัฐบาลจากหลายประเทศสมาชิกซึ่งประกอบไปด้วยราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ที่ได้ลงนามในความตกลงระหว่างรัฐบาลต่อการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาค (IGA)
12. “ศูนย์ RPCC” หมายถึง ศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาค ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้
13. “สำนักบริหารกลางศูนย์ RPCC” หมายถึง สำนักบริหารกลางของศูนย์ RPCC ที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นภายใต้ Article 11 ของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้
14. “คณะกรรมการประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาค” หรือ “RPTCC” หมายถึง คณะกรรมการประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ก่อตั้งขึ้นเพื่อประสานงานการจัดทำแนวทางการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคที่สอดคล้องกับ IGA
15. “ความตกลงการปฏิบัติการการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาค” หรือ “PTOA” หมายถึง ความตกลงด้านการปฏิบัติการทางเทคนิคและการซื้อขายสำหรับการจัดทำ และการปฏิบัติการของการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคภายใต้ IGA ที่ได้มีการร่างขึ้นภายใต้การบริหารจัดการของศูนย์ RPCC
16. “คณะทำงานด้านเทคนิค” หมายถึง คณะทำงานด้านเทคนิคที่แต่งตั้งขึ้นภายใต้ Article 10 ของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้

Article 2: การจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Regional Power Coordination Centre: RPCC)

1. การลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้ของประเทศสมาชิก GMS มีจุดประสงค์เพื่อจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยมีวิสัยทัศน์ และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้
2. ศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าเป็นองค์การที่มีความเป็นอิสระ และเป็นกลาง พร้อมทั้งมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

Article 3: วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการที่เชื่อมต่อกันของระบบไฟฟ้าของประเทศสมาชิกให้เป็นหนึ่งเดียวบนพื้นฐานของความยุติธรรมและโปร่งใสในการดำเนินงานของตลาดซื้อขายพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาค มีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาระบบไฟฟ้าโดยรวมของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงให้มีเสถียรภาพ มีความเชื่อถือได้ของพลังงานไฟฟ้าและคุ้มค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ สามารถดำเนินการพัฒนาให้มีความสมดุลระหว่างความหลากหลายของทรัพยากรด้านพลังงานที่มีในอาณาเขตพื้นที่ของประเทศสมาชิก ความร่วมมือทางด้านพลังงานในระยะยาว การส่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าระหว่างกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการขยายขอบเขตการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าข้ามพรมแดน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

Article 4: หน้าที่

1. ประสานความร่วมมือในการจัดทำกรอบการดำเนินการพัฒนาด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับ ด้านเทคนิค และประเด็นอื่นๆ ที่ประเทศสมาชิกเห็นพ้องถึงความสำคัญต่อการพัฒนาตลาดซื้อขายไฟฟ้า โดยอำนาจหน้าที่ของศูนย์ RPCC ได้แก่
 - 1.1 จัดทำและปรับปรุงข้อมูลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้า เพื่อใช้ในงานวางแผนระบบไฟฟ้าและงานปฏิบัติงานระบบ
 - 1.2 พัฒนาและปรับปรุงระบบจัดเก็บข้อมูล เพื่อใช้ติดตามกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
 - 1.3 พัฒนาและจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรของประเทศสมาชิก เพื่อรองรับการพัฒนา กิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาค
 - 1.4 ให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น
 - 1.5 สนับสนุนความร่วมมือระหว่างศูนย์ RPCC และองค์กรอื่นๆ
 - 1.6 ให้ความเห็นและคำแนะนำต่อมาตรการเสริมสร้างการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
2. สนับสนุนและติดตามการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการด้านระบบส่งจ่ายไฟฟ้าแห่งชาติ (National Transmission System Operators: TSOs) หรือหน่วยงานการไฟฟ้า ในประเทศสมาชิกต่อการปฏิบัติการต่างๆ
 - 2.1 จัดเตรียมหลักเกณฑ์ร่วมสำหรับใช้ในการประสานงานด้านการวางแผนระบบไฟฟ้า มาตรฐานทั่วไปทางด้านเทคนิคสำหรับความน่าเชื่อถือและคุณภาพของพลังงานไฟฟ้าในเชิงปฏิบัติการของระบบโครงข่ายสายส่งไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง รวมทั้งหลักการและแนวทางปฏิบัติใดๆ ที่ได้รับการนำเสนอ
 - 2.2 อำนวยความสะดวกการดำเนินการโครงสร้างระบบส่งไฟฟ้าเชื่อมโยงระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงโดยเฉพาะโครงการเร่งด่วน พัฒนามาตรฐานที่สามารถทำการวัดได้เพื่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวของการวางแผนระบบไฟฟ้า และการปฏิบัติการระบบไฟฟ้าที่เชื่อมโยงกันในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
 - 2.3 สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน มีระบบการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะสามารถใช้ในการปรับปรุงความสามารถในการส่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิก และ
 - 2.4 พัฒนาและแลกเปลี่ยนมุมมองการพัฒนาแนวทางการซื้อขายไฟฟ้าเพื่อนำไปสู่แบบจำลองตลาดซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

Article 5: ลำดับความสำคัญของเอกสารที่ใช้ในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของศูนย์ RPCC

เอกสารที่ได้กำหนดไว้ตามลำดับความสำคัญนี้ใช้ในการควบคุมดูแลการก่อตั้ง และบริหารการปฏิบัติงานของศูนย์ RPCC ยกเว้นกรณีที่มีการกำหนดเอกสารเพิ่มเติมตามความเห็นชอบในระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิก

1. ความตกลงระหว่างรัฐบาลให้มีกิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (The Inter-Governmental Agreement on Regional Power Trade) ซึ่งได้รับความเห็นชอบและลงนามเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน ค.ศ. 2002
2. บันทึกความเข้าใจ IGM ฉบับนี้

3. คู่มือสำหรับคณะกรรมการประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (The Guidelines for the Regional Power Trade Coordination Committee) ซึ่งได้รับความเห็นชอบและลงนามเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม ค.ศ. 2004 ในการประชุม RPTCC ครั้งที่ 1
4. บันทึกความเข้าใจคู่มือการจัดทำความตกลงการปฏิบัติงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ระยะที่ 1 (The Memorandum of Understanding on the Guidelines for the Implementation of the Regional Power Trade Operating Agreement – Stage #1) ซึ่งได้รับความเห็นชอบและลงนามเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม ค.ศ. 2005
5. บันทึกความเข้าใจสำหรับแผนแม่บทการพัฒนาการค้าดำเนินการซื้อขายไฟฟ้าข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (The MOU on the Road Map for Implementing the Greater Mekong Subregion Cross Border Power Trading) ซึ่งได้รับความเห็นชอบและลงนามเมื่อวันที่ 31 มีนาคม ค.ศ. 2008
6. ความตกลงการปฏิบัติการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (The regional Power Trade Operating Agreement) และ
7. คู่มือใดๆ ที่ได้รับความเห็นชอบ

Article 6: การเข้าเป็นสมาชิก

1. บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้เปิดรับการลงนามจากรัฐบาลประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงทุกประเทศ
2. ประเทศสมาชิกที่ปรากฏรายชื่อในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้เป็นประเทศสมาชิกของศูนย์ RPCC

Article 7: โครงสร้างของศูนย์ RPCC

1. โครงสร้างของศูนย์ RPCC ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้
 - 1.1 คณะกรรมการศูนย์ RPCC
 - 1.2 ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC
 - 1.3 คณะทำงานด้านเทคนิคต่างๆ และ
 - 1.4 สำนักบริหารกลางของศูนย์ RPCC
2. โครงสร้างของศูนย์ RPCC ได้แสดง/ระบุไว้ในภาคผนวกที่ 1 ของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ โดยองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละองค์ประกอบได้มีการกำหนดไว้ในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งศูนย์ RPCC (Articles of Association of the RPCC) ซึ่งจะได้รับความเห็นชอบในการประชุมครั้งแรกของคณะกรรมการศูนย์ RPCC

Article 8: คณะกรรมการศูนย์ RPCC

1. คณะกรรมการศูนย์ RPCC จะประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้แทนที่ได้รับการแต่งตั้งจำนวน 1 ท่าน ซึ่งมาจากรัฐบาล หรือหน่วยงานที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติการระบบส่งไฟฟ้าแห่งชาติ (National Transmission System Operator: TSOs) หรือการไฟฟ้าของประเทศต่อหนึ่งประเทศสมาชิก
 - 1.2 ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC ซึ่งจะเป็นสมาชิกของคณะกรรมการศูนย์ RPCC ที่ไม่สามารถออกเสียงได้

2. ผู้แทนที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการศูนย์ RPCC จะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจในการสั่งการในหน่วยงานที่สังกัดอยู่ และจะต้องมีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง
3. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ RPCC ประกอบด้วย
 - 3.1 ยกร่างเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งศูนย์ RPCC (Article of Association of the RPCC) รวมทั้งกฎระเบียบการดำเนินงานภายในศูนย์ RPCC
 - 3.2 แต่งตั้งและปลดผู้อำนวยการศูนย์ RPCC
 - 3.3 จัดตั้งคณะทำงานด้านเทคนิค และยกร่างการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการตามที่เห็นว่ามีมีความจำเป็น และควบคุมดูแลการดำเนินงาน รวมทั้งตัดสินใจการดำเนินงานต่างๆ ตามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะทำงานด้านเทคนิค และสำนักบริหารกลางของศูนย์ RPCC
 - 3.4 ยกร่างวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ระยะยาว และควบคุมดูแลการจัดทำแผนการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์
 - 3.5 อนุมัติงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ RPCC และบัญชีประจำปี รวมทั้งกำหนดค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายที่ประเทศสมาชิกจะต้องจ่าย
 - 3.6 รายงานและเสนอความเห็นเพื่อให้เหตุผลและยกร่างนโยบายและการกำกับที่ตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

Article 9: ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC

1. ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC จะได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการศูนย์ RPCC ให้ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 3 ปีในหนึ่งวาระ โดยสามารถดำรงตำแหน่งได้อีกหนึ่งวาระติดต่อกัน ในกรณีที่จำเป็นสามารถปลดผู้อำนวยการศูนย์ RPCC ออกจากตำแหน่งได้
2. ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC ดำรงตำแหน่งผู้แทนที่มีสถานะทางกฎหมาย และทำหน้าที่รับผิดชอบการบริการงานของสำนักบริหารกลางของศูนย์ RPCC
3. ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC มีหน้าที่
 - 3.1 บริหารการดำเนินงานรายวันของศูนย์ RPCC ภายใต้งบประมาณและแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้
 - 3.2 ดำเนินงานตามแนวทางการตัดสินใจของคณะกรรมการศูนย์ RPCC โดยประสานงาน และควบคุมดูแลการจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ และรายงานให้คณะกรรมการศูนย์ RPCC ทราบถึงการบริหารการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ RPCC
 - 3.3 ประสานการดำเนินงานกับคณะทำงานเทคนิค
 - 3.4 ควบคุมดูแลการใช้งบประมาณของศูนย์ RPCC และ
 - 3.5 เป็นผู้แทนศูนย์ RPCC ในการประชุมกับหน่วยงาน หรือสถาบันต่างๆ ในระดับชาติ เพื่อดำเนินการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

Article 10: คณะทำงานด้านเทคนิค

1. คณะกรรมการศูนย์ RPCC จะดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานด้านเทคนิคเมื่อเห็นว่ามีมีความจำเป็น
2. คณะทำงานด้านเทคนิคมีอำนาจหน้าที่ดังนี้
 - 2.1 สนับสนุนงานทางด้านเทคนิคให้แก่คณะกรรมการศูนย์ RPCC ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ
 - 2.2 จัดให้มีการประสานงานที่เกี่ยวข้องกับด้านเทคนิค
 - 2.3 ตัดสินใจการดำเนินงานด้านปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง และ

2.4 ประสานงานการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจของประเทศสมาชิก GMS

Article 11: สำนักบริหารกลางศูนย์ RPCC

1. สำนักบริหารกลางศูนย์ RPCC มีอำนาจหน้าที่ดังนี้
 - 1.1 ช่วยเหลือและสนับสนุนองค์ประกอบต่างๆ ของศูนย์ และการดำเนินงานของศูนย์ RPCC
 - 1.2 ติดต่อสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียภายใต้แนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้โดยคณะกรรมการศูนย์ RPCC
 - 1.3 ร่างข้อเสนอสำหรับใช้ในการตัดสินใจของคณะกรรมการศูนย์ RPCC
 - 1.4 รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานกิจกรรมศูนย์ RPCC ให้หน่วยงานในองค์กรและประเทศสมาชิกทราบ
2. สำนักบริหารกลางศูนย์ RPCC ทำหน้าที่เลขานุการในการประชุมคณะทำงานด้านเทคนิคในทุกการประชุม
3. สำนักบริหารกลางศูนย์ RPCC ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการจัดสรรจากประเทศสมาชิก หรือมาจากการรับสมัครโดยตรง ทั้งนี้รวมถึงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหาร และเทคนิคที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินงานตามภารกิจที่กำหนดไว้
4. ผู้บริหารระดับอาวุโสผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ RPCC ที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้ง และในกรณีที่จำเป็นผู้อำนวยการฝ่ายบริหารสามารถปลดผู้อำนวยการศูนย์ RPCC ออกจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้ จะต้องมีการผู้อำนวยการฝ่ายบริหารคนใดคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน
5. คณะกรรมการประสานความการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (RPTCC) จะเป็นผู้กำหนดสถานที่ตั้งของสำนักบริหารกลางศูนย์ RPCC โดยความตกลงการจัดตั้งศูนย์ RPCC จะมีการเจรจาและมีผลบังคับใช้กับประเทศที่เป็นสถานที่ตั้งศูนย์ RPCC

Article 12: การเงิน

งบประมาณดำเนินงานของศูนย์ RPCC ประกอบด้วยเงินที่ได้จากประเทศสมาชิก โดยสามารถรับเงินบริจาคจากผู้บริจาค หรือจากแหล่งอื่นๆ สำหรับใช้ในการดำเนินงาน การลงทุน และการศึกษาวิจัย อย่างไรก็ตามเงินที่ได้รับจากการบริจาคจะต้องไม่มีผลต่อการตัดสินใจการดำเนินงานของศูนย์ RPCC

Article 13: สิทธิพิเศษและความคุ้มกัน

1. ศูนย์ RPCC จะมีสถานะเป็นองค์กรนานาชาติ
2. องค์กร (ศูนย์ RPCC) ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ศูนย์ RPCC จะได้รับสิทธิพิเศษและความคุ้มครองเท่าที่จำเป็นในการดำเนินการอย่างอิสระตามภารกิจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้
3. การได้รับสิทธิพิเศษตามกฎหมาย และความคุ้มกันที่ได้อ้างถึงใน Article 13 นี้จะมีการนิยามไว้ในข้อตกลงการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าที่ทำไว้กับประเทศที่เป็นสถานที่ตั้ง

Article 14: การแก้ไขปัญหาข้อโต้แย้ง

ในกรณีเกิดข้อพิพาทหรือข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องกับการถอดความหรือการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้ โดยเฉพาะในกรณีที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นโดยศูนย์ RPCC จะต้องได้รับการแก้ไขด้วยการเจรจาอย่างมีสัมพันธภาพที่ดี และขอการปรึกษาจากคณะกรรมการศูนย์ RPCC

Article 15: ความตกลงกับประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกศูนย์ RPCC

บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้จะต้องไม่จำกัดสิทธิของประเทศสมาชิกในการที่จะไปลงนามในความตกลงการซื้อขายไฟฟ้ากับประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกศูนย์ RPCC และการลงนามในข้อตกลงนั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดข้อผูกมัดกับประเทศสมาชิก ทั้งนี้ การลงนามจะต้องไม่เป็นการลดทอนความสามารถของประเทศสมาชิกในการดำเนินการตามข้อตกลงที่ปรากฏในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้

Article 16: ความตกลงที่ปรากฏอยู่ก่อนหน้าบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้

บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและข้อผูกมัดกับประเทศสมาชิกภายใต้ความตกลงใดๆ ที่ประเทศสมาชิกประเทศใดประเทศหนึ่งทำไว้กับประเทศสมาชิกอีกประเทศหนึ่ง

Article 17: การทบทวนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้

บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้อาจมีการพิจารณาทบทวนทุกๆ 5 ปีหรือเร็วกว่านั้น ตามที่ประเทศสมาชิกอย่างน้อยหนึ่งในสามเห็นควรให้มีการทบทวน และสามารถทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้หากได้รับความเห็นชอบจากประเทศสมาชิกทุกประเทศ

Article 18: การอนุมัติและการมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ

1. IGM ฉบับนี้ต้องได้รับการอนุมัติ และยอมรับจากรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกตามขั้นตอนตามระเบียบอย่างเป็นทางการ โดยรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกต้องแจ้งผลการอนุมัติให้รัฐบาลประเทศสมาชิกอื่นๆ ทราบอย่างเป็นทางการ และ
2. IGM ฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการระหว่างประเทศสมาชิกที่ได้ผ่านการอนุมัติและยอมรับใน IGM ฉบับนี้หลังจากที่ประเทศสมาชิกชาติที่ 4 ได้รับรองการอนุมัติและยอมรับใน IGM แล้ว

Article 19: อายุสัญญาของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้

บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้จนกระทั่งได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกโดยประเทศสมาชิกทุกประเทศ

Article 20: การยกเลิกบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้

1. ประเทศสมาชิกมีความเห็นพ้องที่จะมีความร่วมมือในการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ RPCC อย่างไรก็ตาม หากประเทศสมาชิกใดๆ ที่มีความประสงค์จะถอนตัวจากการเป็นประเทศสมาชิกในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้จะต้องดำเนินการยื่นเอกสารแจ้งความประสงค์ดังกล่าวให้คณะกรรมการศูนย์ RPCC รับทราบล่วงหน้า 1 ปี และการถอนตัวออกจากศูนย์ RPCC จะมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการในระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลเริ่มมีผลบังคับใช้หรือเวลาใดๆ หลังจากนั้น
2. การยกเลิกบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้หลังจากที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ RPCC ได้มีเอกสารแจ้งให้ประเทศสมาชิกทราบเป็นเวลา 1 ปี โดยระหว่างนั้นประเทศสมาชิกจะยังคงต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาล

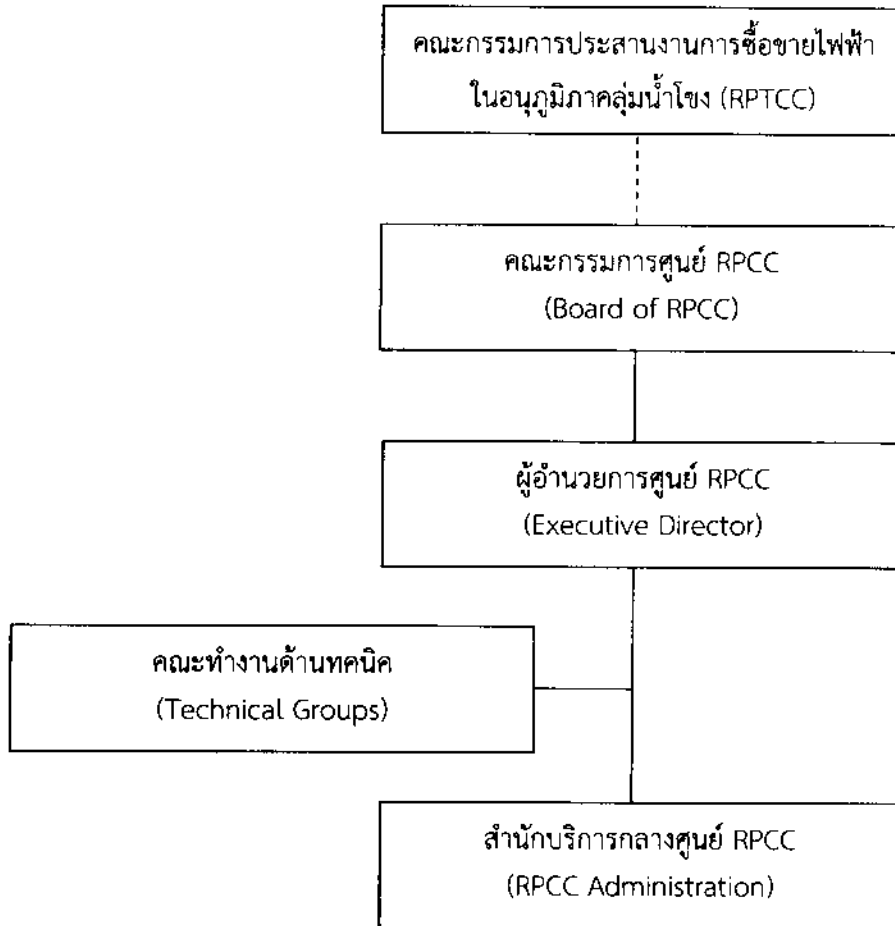
3. ภารกิจหน้าที่ใดๆ ที่ยังดำเนินการไม่เสร็จสิ้น รวมถึงข้อผูกมัดทางการเงินที่ยังมีผลอยู่จนถึงวันสิ้นสุดของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ จะต้องมีการดำเนินการตามภารกิจหน้าที่และข้อผูกมัดอย่างเคร่งครัดจนเสร็จสิ้นภารกิจนั้น
4. การดำรงอยู่ของศูนย์ RPCC จะสิ้นสุดในเวลาใดเวลาหนึ่งตามที่ประเทศสมาชิกทุกประเทศกำหนดไว้ สิทธิประโยชน์ที่ยังคงเหลือนอกเหนือจากที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และของใช้ภายในอาคารจะต้องถูกขายต่อ เงินที่ได้รับจากการบริจาคและยังใช้ไม่หมดจะต้องนำส่งคืนให้กับผู้บริจาค และหลังจากที่ประเทศสมาชิกได้ดำเนินการกิจจนสำเร็จลุล่วงไปแล้วจะต้องส่งเงินคืนให้กับประเทศสมาชิกในอัตราส่วนที่กำหนดไว้ก่อนที่ศูนย์ RPCC จะสิ้นสุดการดำเนินการ

จักเป็นสักขีพยานจากการลงนามโดยผู้แทนที่ได้รับการมอบหมายอย่างเหมาะสมจากรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ลงนามเสร็จสิ้นโดยได้มีการทำสำเนา ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 2012 เป็นภาษาอังกฤษ

ภาคผนวก

โครงสร้างของศูนย์ RPCC

ความเป็นมาของร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง*

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด
๑๔ มิ.ย. ๒๕๔๓	• ครม. เห็นชอบมติการประชุมระดับรัฐมนตรี ๖ ประเทศลุ่มน้ำโขง ครั้งที่ ๙ ในการจัดทำร่างข้อตกลงว่าด้วยการซื้อขายไฟฟ้า และการสร้างเครือข่ายสายส่งระหว่างรัฐบาล ๖ ประเทศ (Inter-Governmental Agreement on Regional Power Trade : IGA)
๘ ต.ค. ๒๕๔๕	• ครม. เห็นชอบตามมติ กพช. ต่อร่าง IGA โดยมอบหมายให้นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา เป็นผู้แทนรัฐบาลไทยร่วมลงนามข้อตกลงร่าง IGA ในการประชุมสุดยอดผู้นำ GMS ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓ พ.ย. ๒๕๔๕ ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา
๓ พ.ย. ๒๕๔๕	<p>• ประชุมสุดยอดผู้นำ GMS ครั้งที่ ๑ ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ได้มีการลงนาม ความตกลงระหว่างรัฐบาลต่อการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาค (Inter-Governmental Agreement : IGA)</p> <p>• จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Regional Power Trade Coordination Committee : RPTCC) ตามข้อตกลง IGA ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำข้อตกลงปฏิบัติการทางเทคนิคสำหรับการซื้อขายไฟฟ้าใน GMS (Regional Power Trade Operating Agreement : PTOA) 2. กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์การเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าและการซื้อขาย ทั้งในระยะเริ่มแรกและอนาคต เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การซื้อขายไฟฟ้าในระดับ GMS
๕ ก.ค. ๒๕๔๘	• ประชุมสุดยอดผู้นำ GMS ครั้งที่ ๒ ณ นครคุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดย นายกันตธีร์ ศุภมงคล (รมต.กระทรวงต่างประเทศ) ได้เป็นตัวแทนการลงนาม ร่างบันทึกความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานตามข้อตกลงด้านการปฏิบัติการเพื่อการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ระยะที่ ๑ (MOU on the Guidelines for Implementation of the Regional Power Trade Operating Agreement- Stage #๑ : MOU-๑) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

*ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน.

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด
๓๑ มี.ค. ๒๕๕๑	<ul style="list-style-type: none"> ประชุมสุดยอดผู้นำ GMS ครั้งที่ ๓ ณ นครเวียงจันทน์ สปป.ลาว โดยนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ (รองนายกฯ) ได้เป็นผู้แทนรัฐบาลเข้าร่วมลงนาม ร่างบันทึกความเข้าใจสำหรับแผนแม่บทการจัดทำแนวทางการซื้อขายไฟฟ้าข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (MOU on the Road Map for Implementation the GMS Cross Border Power Trading : MOU-๒) ซึ่งร่าง MOU-๒ ฉบับนี้ได้มีการกำหนดกรอบระยะเวลา (Timelines) เพื่อให้การดำเนินแผนงานในระยะที่ ๑ สัมฤทธิ์ผลและเตรียมการสู่ระยะที่ ๒
๒๕ - ๒๗ พ.ค. ๒๕๕๔	<ul style="list-style-type: none"> การประชุมคณะกรรมการ RPTCC ครั้งที่ ๑๐ ประเทศสมาชิกมีความเห็นร่วมกันที่จะพัฒนาระบบสาธารณูปโภคด้านไฟฟ้าให้เชื่อมต่อกันระหว่างประเทศสมาชิก จึงดำเนินการยกร่างบันทึกความเข้าใจการใช้สาธารณูปโภคด้านไฟฟ้าร่วมกันระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Inter-Utility MOU : IUM) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตลาดซื้อขายพลังงานไฟฟ้า GMS ในอนาคต
๙ - ๑๑ พ.ย. ๒๕๕๔	<ul style="list-style-type: none"> การประชุมคณะกรรมการ RPTCC ครั้งที่ ๑๑ ได้มีมติให้เปลี่ยนชื่อร่างบันทึก IUM เป็นร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Great Mekong Subregion : IGM) เพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภคด้านไฟฟ้าให้เชื่อมต่อกันระหว่างประเทศสมาชิกในการดำเนินการซื้อขายพลังงานไฟฟ้า
๑๗ - ๑๘ พ.ค. ๒๕๕๕	<ul style="list-style-type: none"> การประชุมคณะกรรมการ RPTCC ครั้งที่ ๑๒ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีการหารือในรายละเอียดของร่าง IGM เพื่อปรับปรุงเนื้อหาให้มีความเหมาะสม กระชับ ชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม และได้มีการลงนามในเบื้องต้น (Initial) จากผู้แทนสมาชิกกลุ่มน้ำโขงทั้ง ๖ ประเทศ
๑๘ ต.ค. ๒๕๕๕	<ul style="list-style-type: none"> คณะอนุกรรมการประสานความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้าระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ (ครั้งที่ ๓๐) ได้มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างบันทึก IGM และให้นำร่างบันทึกดังกล่าวเสนอ กพข. ครม. และรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป
๑๒ ธ.ค. ๒๕๕๕	<ul style="list-style-type: none"> ในการประชุมระดับรัฐมนตรี ๖ ประเทศกลุ่มน้ำโขง ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน รัฐบาล ๔ ประเทศ (กัมพูชา จีน ลาว และเวียดนาม) ได้ร่วมลงนามร่างบันทึก IGM ซึ่งเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Regional Power Coordination Centre :RPCC) โดยไทยและพม่ายังไม่ได้ร่วมลงนาม เนื่องจากกระบวนการดำเนินงานภายในประเทศยังไม่แล้วเสร็จ
๘ ก.พ. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> การประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ (ครั้งที่ ๑๔๔) มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างบันทึก IGM และให้นำร่างเสนอ ครม. และรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป

๑๙ มี.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> ที่ประชุม ครม. มีมติเห็นชอบตามมติของ กพช. ในการประชุมเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ โดยมีมติเห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion : IGM)
๒๖ มี.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ ถึงกระทรวงพลังงาน เรื่องแจ้งมติการประชุม ครม. เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ โดย ครม. มีมติเห็นชอบตามมติ กพช. เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖
เม.ย. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> กระทรวงพลังงาน และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ดำเนินการเปิดเผยรายละเอียดของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาล (IGM) โดยได้นำบันทึกดังกล่าวขึ้นเว็บไซต์ของหน่วยงานทั้งสอง เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๖ และ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๖ ตามลำดับ (www.eppo.go.th และ www.egat.co.th)
๒๙ เม.ย. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> กระทรวงพลังงานจัดทำหนังสือถึง สลค. ขอให้ สลค. นำเรื่องบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาล (IGM) เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในบันทึกดังกล่าว
พ.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการประสานจาก สลค. เรื่อง การนำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาล (IGM) เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยได้รับแจ้งว่า เนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือจากกระทรวงพลังงานเพื่อเสนอต่อรัฐสภาไม่ตรงกับแบบฟอร์มตามระเบียบที่ สลค. กำหนดไว้ ทั้งนี้ รายละเอียดในส่วนข้อเสนอเสนอของกระทรวงพลังงานยังไม่ชัดเจน และครอบคลุม สลค. จึงได้แจ้งขอให้ กระทรวงพลังงานทำหนังสือถอนเรื่อง (หนังสือลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖) ถึง สลค. เพื่อขอถอนเรื่องดังกล่าวออกไปก่อน และให้จัดทำหนังสือถึง สลค. เพื่อขอเสนอเรื่องดังกล่าวให้ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง
๑๔ พ.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> สนพ. ได้มีบันทึกข้อความถึง กระทรวงพลังงาน ขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานลงนามในหนังสือถึง สลค. เพื่อขอถอนเรื่องเดิมออก (หนังสือลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖) พร้อมทั้งลงนามในหนังสือที่ได้จัดทำขึ้นใหม่ ซึ่งได้มีการปรับปรุงเนื้อหา และข้อเสนอให้ตรงตามแบบฟอร์มตามระเบียบที่ สลค. กำหนดไว้ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุม ครม.
๒๒ พ.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> กระทรวงพลังงานมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พ.ค. ๒๕๕๖ ถึง สลค. เพื่อขอถอนเรื่องเดิมออก (หนังสือลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖)
๒๒ พ.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> กระทรวงพลังงานมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึง สลค. เพื่อขอเสนอเรื่องการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาล (IGM) ต่อที่ประชุม ครม. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอของกระทรวงพลังงานที่ได้ปรับปรุงใหม่แล้ว <p>หมายเหตุ</p> <p>รายละเอียดของข้อเสนอเดิม: (ตามมติ กพช. เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)</p> <p>“เห็นชอบในหลักการของร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงาน</p>

	<p>การซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental Memorandum of Understanding for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion: IGM) เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบต่อไปตามนัยแห่งมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐”</p> <p>รายละเอียดของข้อเสนอที่ปรับปรุงใหม่:</p> <p>๑. อนุมัติการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental MOU for the Establishment of the Regional Power Coordination Center in the Greater Mekong Subregion: IGM) และนำเสนอบันทึกความเข้าใจดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเพื่อให้บันทึกความเข้าใจฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ที่มีการลงนาม</p> <p>๒. มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมอบหมายร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าวข้างต้น</p> <p>๓. มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Power) ให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมอบหมาย ลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าว</p>
๒๗ พ.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> • สลค. มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ พ.ค. ๒๕๕๖ ถึงกระทรวงพลังงานแจ้งเรื่องการนำเสนอเรื่องการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาล (IGM) ต่อที่ประชุม ครม. โดยคาดว่าจะนำเรื่องดังกล่าวเสนอ ครม. ภายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖
๒๘ พ.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> • สลค. มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ แจ้งยืนยันการขอถอนเรื่องจากกระทรวงพลังงาน (หนังสือลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๖)
๒๘ พ.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> • สนพ. ได้มีบันทึกข้อความถึงกระทรวงพลังงาน ขอให้ปลัดกระทรวงพลังงานลงนามในหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศ เรื่อง ข้อมูลเพิ่มเติมที่กระทรวงการต่างประเทศได้ขอให้กระทรวงพลังงานจัดส่งให้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศในการช่วยผลักดันให้ประเทศไทยเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ RPCC
๓๑ พ.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> • กระทรวงพลังงานมีหนังสือลงวันที่ ๓๑ พ.ค. ๒๕๕๖ ถึงกระทรวงการต่างประเทศ เรื่อง การให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการดำเนินการสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ RPCC
๕ มิ.ย. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> • สนพ. ได้ประชุมหารือกับกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาล (IGM) โดยเฉพาะประเด็นขั้นตอนการดำเนินเพื่อนำไปสู่การลงนามในบันทึก IGM พร้อมทั้งการให้สัตยาบันเพื่อให้บันทึก IGM มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ

๑๘ มี.ย. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> • สนพ. และผู้แทนจาก กฟผ. เข้าร่วมการประชุม RPTCC-๑๔ ณ นครคุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน จากการประชุมได้ข้อสรุปว่า ประเทศสมาชิก GMS จะขอให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศลงนามในบันทึก IGM ให้ครบทุกประเทศก่อนจึงจะเปิดข้อเสนอการขอจัดตั้งศูนย์ RPCC เพื่อพิจารณาในลำดับต่อไป นอกจากนี้ประเทศสมาชิกยังได้มีความเห็นร่วมในการยอมรับข้อเสนอของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อขอเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ RPCC เพิ่มเติม ดังนั้น ปัจจุบันจึงมีประเทศที่ยื่นข้อเสนอการขอจัดตั้งศูนย์ RPCC เป็นจำนวน ๓ ประเทศด้วยกันคือ จีน สปป. ลาว และประเทศไทย
๒ ก.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> • ที่ประชุม ครม. มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของกระทรวงพลังงาน โดยมีมติเห็นชอบ <ol style="list-style-type: none"> ๑. อนุมัติการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental MOU for the Establishment of the Regional Power Coordination Center in the Greater Mekong Subregion: IGM) และนำเสนอบันทึกความเข้าใจดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเพื่อให้บันทึกความเข้าใจฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่มีการลงนาม ๒. มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมอบหมายร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าวข้างต้น ๓. มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Power) ให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมอบหมาย ลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าว
๑๖ ก.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> • สนพ. จัดส่งเอกสาร IGM ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเตรียมนำเข้าประชุมรัฐสภา ในช่วง ส.ค. - พ.ย. ๒๕๕๖
๒๔ ก.ค. ๒๕๕๖	<ul style="list-style-type: none"> • สนพ. ทำหนังสือถึงประธานรัฐสภาขอให้ช่วยเร่งดำเนินการเสนอ IGM ดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน ๒๕๕๖ เพื่อให้เป็นไปตามนัยแห่งมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ก่อนการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฯ ดังกล่าวต่อไป
ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> • ทางรัฐสภาอยู่ระหว่างจัดลำดับเรื่อง IGM เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา โดยจะพิจารณาโดยลำดับจาก การแก้ไขรัฐธรรมนูญ พรบ. งบประมาณรายจ่าย ๒.๒ ล้านล้านบาท และกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๙๐ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ IGM โดยจะพิจารณาในลำดับถัดไป

ความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้ากับประเทศเพื่อนบ้าน^๑

ปัจจุบันไทยมีความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้ากับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีแผนรับซื้อไฟฟ้าจาก ๕ ประเทศ ได้แก่ สปป. ลาว สหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาชนจีน กัมพูชา และมาเลเซีย โดยรัฐบาลไทยได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับ สปป. ลาว สหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่จะรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศดังกล่าวในปริมาณ ๗,๐๐๐ ๑,๕๐๐ และ ๓,๐๐๐ เมกะวัตต์ ภายในปี ๒๕๕๘, ๒๕๕๓ และ ๒๕๖๐ ตามลำดับสาระสำคัญของความร่วมมือดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

๑. การรับซื้อไฟฟ้าจาก สปป. ลาว

รัฐบาลไทยและ สปป. ลาว ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจที่จะส่งเสริมและให้ความร่วมมือพัฒนาไฟฟ้าใน สปป. ลาว หลายครั้ง ได้แก่

- วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๓๖ กำหนดจะรับซื้อไฟฟ้าจำนวน ๑,๕๐๐ เมกะวัตต์
- วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๓๙ ขยายการรับซื้อไฟฟ้าเป็น ๓,๐๐๐ เมกะวัตต์
- วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ ขยายการรับซื้อไฟฟ้าเป็น ๕,๐๐๐ เมกะวัตต์
- วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๐ ขยายการรับซื้อไฟฟ้าเป็น ๗,๐๐๐ เมกะวัตต์ ภายในปี ๒๕๕๘

ปัจจุบัน ภายใต้บันทึกความเข้าใจดังกล่าว การรับซื้อไฟฟ้าจาก สปป. ลาว มีความคืบหน้าดังนี้

- โครงการที่จ่ายไฟฟ้าพาณิชย์เข้าสู่ระบบของ กฟผ. แล้ว มี ๒ โครงการ ได้แก่ โครงการเทิน-หินบูน (๑๘๗ เมกะวัตต์) และ โครงการห้วยเหาะ (๑๒๖ เมกะวัตต์)

- โครงการที่ได้ลงนามสัญญาซื้อไฟฟ้าแล้ว^๒ (Power Purchase Agreement – PPA) และอยู่ระหว่างการก่อสร้าง มี ๓ โครงการ ได้แก่ โครงการน้ำเทิน ๒ (๙๒๐ เมกะวัตต์) โครงการน้ำจิม ๒ (๖๑๕ เมกะวัตต์) และ โครงการเทิน-หินบูน ส่วนขยาย (๒๒๐ เมกะวัตต์) โดยมีกำหนดการจ่ายไฟฟ้าเข้าสู่ระบบเชิงพาณิชย์ในเดือน ธันวาคม ๒๕๕๒ มีนาคม ๒๕๕๔ และ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามลำดับ รวมกำลังผลิต ๑,๗๖๕ เมกะวัตต์

- โครงการที่อยู่ระหว่างการเจรจาซื้อไฟฟ้า (ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจการรับซื้อไฟฟ้า – Tariff MOU แล้ว) กับผู้ลงทุน สปป. ลาว รวม ๕ โครงการ ได้แก่

- โครงการน้ำเทิน ๑ (๕๒๓ เมกะวัตต์)
- โครงการน้ำจิม ๓ (๔๔๐ เมกะวัตต์)

^๑ ที่มา : กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

^๒ โดยระเบียบปฏิบัติ หลังจากการลงนาม MOU รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานในฐานะคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน จะแต่งตั้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเพื่อรับซื้อไฟฟ้าให้สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการไฟฟ้า พิจารณารายละเอียดโครงการที่จะรับซื้อ และเจรจาสัญญาให้ได้ราคา เงื่อนไข ความมั่นคงในการจ่ายกระแสไฟฟ้า และต้นทุนของระบบอย่างเหมาะสม หลังจากนั้น จึงเสนอร่าง Tariff MOU ต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) และ ครม. ให้ความเห็นชอบ เมื่อมีการลงนาม Tariff MOU แล้ว กฟผ. จะเจรจากับผู้พัฒนาโครงการเพื่อจัดทำร่างสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (Power Purchase Agreement: PPA) และนำเสนอขอความเห็นชอบตามขั้นตอนเดียวกับ Tariff MOU

- โครงการน้ำเจ็บบ ๑ (๒๖๑ เมกะวัตต์)
- โครงการน้ำอู (๑,๐๔๓ เมกะวัตต์) และ
- โครงการหงสาลีกไนต์ (๑,๔๗๓ เมกะวัตต์)

อย่างไรก็ดี ขณะนี้ Tariff MOU โครงการน้ำเหิน ๑ และโครงการน้ำจิม ๓ ทมดอายุแล้ว ส่วนอีก ๓ โครงการ Tariff MOU ยังไม่ทมดอายุ แต่ผู้ลงทุน สปป.ลาว ได้มีหนังสือขอยกเลิก Tariff MOU และขอเจรจาดัราคาไฟฟ้าใหม่ เนื่องจากค่าก่อสร้างได้เพิ่มขึ้นสูงมากจนโครงการไม่สามารถดำเนินการต่อได้

และเมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๒ คณะอนุกรรมการประสานความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้าระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้มีมติเห็นชอบร่าง PPA โครงการหงสาลีกไนต์ และได้เสนอให้ กพข. พิจารณา โดยเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ กพข. ได้มีมติเห็นชอบร่างสัญญาซื้อขายไฟฟ้าโครงการหงสาลีกไนต์ ระยะเวลา ๒๕ ปี และให้ กพผ. ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าโครงการหงสาลีกไนต์กับผู้ลงทุนต่อไป ทั้งนี้ ผู้ลงทุนโครงการหงสาลีกไนต์ ประกอบด้วย (๑) Hongsa Power Company Limited (โรงไฟฟ้า) (บริษัท บ้านปูเพาเวอร์ จำกัด (๔๐%) บมจ. ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง (๔๐%) และรัฐบาล สปป. ลาว (๒๐%)) และ (๒) Phu Fai Mining Company Limited (เหมือง) (บริษัท บ้านปูเพาเวอร์ จำกัด (๓๗.๕%) บมจ. ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง (๓๗.๕%) และรัฐบาล สปป. ลาว (๒๕%)) โครงการดังกล่าวมีกำลังผลิตติดตั้ง ๑,๖๕๓ เมกะวัตต์ ขายให้ สปป. ลาว ไม่เกิน ๑๗๕ เมกะวัตต์ และจำหน่ายให้ไทยที่ชายแดน ๑,๔๗๓ เมกะวัตต์ กำหนดจ่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์เข้าระบบได้ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ และเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ ตามลำดับ

- โครงการที่เริ่มเสนอรายละเอียดของโครงการ มี ๕ โครงการได้แก่
 - โครงการน้ำบาก (๑๐๐ เมกะวัตต์)
 - โครงการเซเบียน –เซน้ำน้อย (๓๔๐ เมกะวัตต์)
 - โครงการดอนสะหง (๒๔๐-๓๖๐ เมกะวัตต์)
 - โครงการเขกอง ๔ (๖๐๐ เมกะวัตต์)
 - โครงการน้ำกง ๑ (๑๕๐ เมกะวัตต์)

๒. การรับซื้อไฟฟ้าจากสหภาพพม่า

เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ รัฐบาลไทยและสหภาพพม่าได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจที่จะรับซื้อไฟฟ้าจากสหภาพพม่าในปริมาณ ๑,๕๐๐ เมกะวัตต์ ภายในปี ๒๕๕๓ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ รัฐบาลทั้งสองประเทศได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือในการพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำ

ในกลุ่มแม่น้ำสาละวิน และกลุ่มแม่น้ำตะนาวศรี ประกอบด้วย

- โครงการโรงไฟฟ้าชายแดนสาละวินตอนบน (๔,๐๐๐ เมกะวัตต์)
- โครงการโรงไฟฟ้าชายแดนสาละวินตอนล่าง (๕๐๐ เมกะวัตต์)
- โครงการไฟฟ้าพลังน้ำตะนาวศรี (๖๐๐ เมกะวัตต์)

ในเบื้องต้นสหภาพพม่าเสนอโครงการผลิตไฟฟ้าบนกลุ่มแม่น้ำสาละวิน ๒ โครงการ คือ โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำฮัจยี (Hutgyi) (๑,๒๐๐ เมกะวัตต์) ตั้งอยู่ในรัฐกะเหรี่ยง ห่างจาก อ. สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน

ประมาณ ๔๗ ก.ม. และโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำท่าซาง (Tasang) (๗,๐๐๐ เมกะวัตต์) ตั้งอยู่ในเขตรัฐฉาน โดยรัฐบาลพม่าได้ให้สัมปทานการก่อสร้างแก่ บ. เอ็มดีเอ็กซ์ ของไทย ทั้งนี้ พม่ากำหนดจะให้มีการก่อสร้างโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำฮัจยีเป็นโครงการแรก โดยปัจจุบันบริษัทผู้ลงทุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำฮัจยี (กฟผ. และรัฐวิสาหกิจของจีน) อยู่ระหว่างเจรจาสัญญาสัมปทานกับรัฐบาลพม่า และเมื่อแล้วเสร็จบริษัท ผู้ลงทุนฯ จะเจรจาอัตราค่าไฟฟ้าอีกครั้ง

อย่างไรก็ดี เครือข่ายประชาสังคมได้เรียกร้องให้รัฐบาลไทยทบทวนผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชน^{๑๑} ซึ่งจะเกิดจากโครงการสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำฮัจยี และท่าซาง โดยล่าสุด เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ กระทรวงพลังงานออกมายืนยันภายหลังจากมีกระแสข่าวว่า นายกรัฐมนตรีมีบัญชาให้ชะลอโครงการฯ ว่า ขณะนี้ กระทรวงพลังงานได้ทำงานร่วมกับคณะ -กรรมการติดตามการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นาย สาทิตย์ วงศ์หนองเตย) เป็นประธาน อย่างใกล้ชิด โดยเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการฯ ได้เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้มีการศึกษา EIA ของโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำฮัจยีเพิ่มเติมจากที่ได้ทำไปแล้ว ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบข้อมูลและข้อเท็จจริง และให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกับภาคประชาชน ทั้งนี้ กระทรวงพลังงานยืนยันที่จะเดินหน้าโครงการต่อไป แม้ว่าจะมีความล่าช้าจากกระบวนการดังกล่าว

นอกเหนือจากโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำดังกล่าวข้างต้น เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ กฟผ. ได้มีมติเห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจการรับซื้อไฟฟ้าโครงการมาย-กก และมอบหมายให้ กฟผ. นำร่างบันทึกความเข้าใจฯ ที่ได้รับความเห็นชอบไปลงนามกับผู้พัฒนาโครงการฯ (Sponsors) ซึ่งได้แก่ บริษัท อิตาเลียนไทย เพาเวอร์ จำกัด (IPC) และผู้ร่วมทุนรายอื่น ทั้งนี้ โครงการมาย-กก ตั้งอยู่ที่รัฐฉาน ห่างจากชายแดนไทย อ. แม่สาย จ. เชียงราย ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ ๘๐ กม. เป็นโรงไฟฟ้าพลังความร้อนในบริเวณปากเหมือง ใช้ถ่านหินลิกไนต์เป็นเชื้อเพลิง เสนอขายไฟฟ้ารวม ๓๖๙ เมกะวัตต์ โดยจะจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบให้กับ กฟผ. ได้ในเดือนมกราคม ๒๕๕๔ เมษายน ๒๕๕๔ และเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ ตามลำดับ และมีอายุสัญญาซื้อไฟฟ้า ๒๕ ปี โดย Sponsors จะขออนุมัติและดำเนินการต่างๆ ด้าน EIA และ SIA ตามมาตรฐานสากลต่อไป

^{๑๑} ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ กลุ่มองค์กรภาคประชาชน นักเคลื่อนไหวและนักสิ่งแวดล้อมจากทั่วโลก ได้เรียกร้องให้ประเทศเพื่อนบ้านของสหภาพพม่า (ซึ่งรวมถึงไทย) ยุติโครงการสร้างเขื่อนในสหภาพพม่า โดยระบุว่า พื้นที่โครงการก่อสร้างเขื่อนบนแม่น้ำสาละวินจะทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งและการสู้รบภายในสหภาพพม่ารุนแรงขึ้น การสร้างเขื่อนฮัจยีจะส่งผลกระทบต่อชาวกะเหรี่ยง ให้ต้องอพยพหลบหนีการกวาดล้างเข้ามาสู่ไทย ทั้งนี้ เมื่อเดือนมิ.ย. ๒๕๕๒ ปรากฏข่าวว่ามีผู้อพยพชาวกะเหรี่ยงหนีการสู้รบในแนวเขตสายส่งไฟฟ้าแรงสูงจากเขื่อนฮัจยีมายัง จ. ตาก มากกว่า ๓,๕๐๐ คน ส่วนเขื่อนท่าซางที่จะเป็นเขื่อนที่ใหญ่ที่สุดในแม่น้ำสาละวิน องค์กร Salween Watch ระบุว่า จะทำให้เกิดการอพยพผู้คนนับแสนโดยเฉพาะชาวไทใหญ่ออกจากพื้นที่โดยไม่สมัครใจ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เมื่อเดือน สิงหาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของไทยได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ และสรุปว่า โครงการสร้างเขื่อนในแม่น้ำสาละวินจะส่งผลกระทบต่อทั้งฝั่งพม่าและไทย เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งชุมชนมีอำนาจชอบธรรมในการรักษาวิถีชีวิตคนบนลุ่มน้ำบนพื้นฐานการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรและเข้าถึงแม่น้ำสาละวิน ซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญของภูมิภาคที่สำคัญทั้งระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งต่อมา นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชาให้คณะกรรมการติดตามแก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนพิจารณารายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนกรณีการสร้างเขื่อนฮัจยีเป็นการด่วน ซึ่งเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ คณะกรรมการฯ ได้ตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาข้อมูล และเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในด้านต่างๆ รวมทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการสร้างเขื่อนฮัจยีขึ้น ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มีบัญชารับทราบรายงานและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการฯ เมื่อ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ โดยให้มีการศึกษา EIA เพิ่มเติม และให้มีการเปิดเผยข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นแก่ภาคประชาชนเพิ่มขึ้น

๓. การรับซื้อไฟฟ้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ รัฐบาลไทยและรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจที่จะรับซื้อไฟฟ้าจากจีน ๓,๐๐๐ เมกะวัตต์ ภายในปี ๒๕๖๐ โดยจะพิจารณาจากโครงการที่มีศักยภาพ และจีนจะเป็นผู้คัดเลือกโครงการที่เหมาะสมเสนอแก่ไทย ปัจจุบัน มีความร่วมมือในการวางแผนและก่อสร้างระบบสายส่งเชื่อมโยงระหว่างสองประเทศ รวมทั้งเจรจากับ สปป. ลาว เรื่องค่าชดเชยอัตราค่ากรรมสิทธิ์ที่ดินแนวสายส่งที่จะต้องก่อสร้างผ่าน สปป. ลาว

๔. ความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้ากับกัมพูชา

เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ รัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชาได้ลงนามในบันทึกความตกลงโครงการความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้าที่จะสนับสนุนให้มีการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างสองประเทศ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ กฟผ. และการไฟฟ้ากัมพูชาได้ลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ที่จะขายไฟฟ้าให้กับกัมพูชาในจังหวัดเสียมราฐ และพระตะบอง จำนวน ๒๐-๓๐ เมกะวัตต์ สัญญามีอายุ ๑๒ ปี นับจากวันที่ กฟผ. เริ่มขายไฟฟ้าให้กับกัมพูชา โครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าเป็นแบบคิดตามช่วงเวลาของการใช้ (TOU) โดยกำหนดเป็นอัตราคงที่ (Flat Rate) นอกจากนี้ ยังได้มีการศึกษาความเหมาะสมของโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำสตึงนัม (๑๒๐ เมกะวัตต์) และโครงการโรงไฟฟ้าเกาะกงในกัมพูชา (๓,๖๖๐ เมกะวัตต์) ซึ่งใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงอีกด้วย

๕. การรับซื้อไฟฟ้าจากมาเลเซีย

กฟผ. และการไฟฟ้ามาเลเซีย (Tenaga Nasional Berhad : TNB) ได้ลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเมื่อปี ๒๕๒๓ เพื่อขายไฟฟ้าให้ไทยปริมาณพลังไฟฟ้า ๘๐ เมกะวัตต์ โดยเชื่อมผ่านระบบส่ง ๑๑๕ เควี ต่อมา ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า HVDC System Interconnection Agreement (SIA ๒๐๐๒) ฉบับวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๕ อายุสัญญา ๒๕ ปี โดยตกลงทำข้อเสนอราคาขายล่วงหน้าเดือนต่อเดือน ต่อมา กฟผ. จัดทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเพิ่มเติม (Supplemental Agreement to HVDC SIA ๒๐๐๒) ฉบับวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เพื่อซื้อไฟฟ้าจาก TNB ในลักษณะ Bulk Energy ปริมาณพลังไฟฟ้า ๓๓๐ เมกะวัตต์ อายุสัญญา ๓ ปี (มิถุนายน ๒๕๔๗ - พฤษภาคม ๒๕๕๐) อัตรารับซื้อไฟฟ้าในปริมาณ Tier ละ ๒๕ ล้านหน่วย ในราคาลดหลั่นลงตามลำดับ โดยมีเงื่อนไขที่ผู้ขายสามารถเสนอปรับราคาเพิ่มขึ้นได้หากต้นทุนเชื้อเพลิงสูงขึ้น และได้มีการขยายอายุสัญญาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ กฟผ. ได้มีมติเห็นชอบร่างสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเพิ่มเติมฉบับใหม่ (Supplemental Agreement to HVDC SIA ๒๐๐๒) โดยให้ปรับอัตรารับซื้อไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากสัญญาเดิม ๓.๓๒ RM Sen/kWh และมอบหมายให้ กฟผ. ดำเนินการเพื่อลงนามในสัญญาต่อไป ปัจจุบัน กฟผ. อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าเพิ่มเติมฉบับใหม่กับมาเลเซียเพื่อทดแทนสัญญาเดิม

ผลกระทบของการเชื่อมโยงระบบพลังงานในอาเซียนต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย *

ปี พ.ศ.2558 (ค.ศ.2015) ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนจะมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community : AEC) ซึ่งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็น 1 ใน 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน เป้าหมายหนึ่งในของการรวมตัวกันเป็น AEC คือ การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค เพื่อเป็นการลดช่องว่างของระดับการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกทั้งเก่าและใหม่ พร้อมทั้งสนับสนุน SMEs และร่วมมือกันในโครงการต่างๆ เช่น ความร่วมมือด้านการเกษตร อาหารและป่าไม้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ความร่วมมือด้านพลังงาน เป็นต้น

ความร่วมมือด้านพลังงานของอาเซียน

ศักยภาพของแหล่งพลังงานของอาเซียน

จากข้อมูลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ในการสัมมนา เรื่อง “ประชาคมอาเซียนกับการเชื่อมโยงระบบพลังงาน” ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการพลังงาน วุฒิสภา เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2555 แสดงให้เห็นว่าในภูมิภาคอาเซียนของเรานี้อุดมไปด้วยแหล่งพลังงานอยู่มากมายและมีหลายชนิด

แผนภาพที่ 1 ศักยภาพของแหล่งพลังงานในกลุ่ม GMS

ที่มา : ดร. สุเทพ ฉิมคล้าย, กฟผ. จากการสัมมนา เรื่อง “ประชาคมอาเซียนกับการเชื่อมโยงระบบพลังงาน” ของคณะกรรมการพลังงาน วุฒิสภา, วันที่ 25 มกราคม 2555

จากแผนภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) มีแหล่งพลังงานทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันไป เช่น ทางตอนเหนือของอาเซียน ได้แก่ ประเทศเมียนมาร์ ลาว และเวียดนาม ตอนเหนือมีแหล่งน้ำมากจึงมีศักยภาพในการนำน้ำมาใช้ผลิตไฟฟ้า ส่วนทางตอนกลางและตอนใต้ของอาเซียน มีแหล่งก๊าซธรรมชาติในไทย (ในอ่าวไทย) กัมพูชา มาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย และมีแหล่งถ่านหินในไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย เป็นต้น

*ที่มา : อัมพรพรรณ วงษ์ท่าเรือ. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม "ผลกระทบของการเชื่อมโยงระบบพลังงานในอาเซียนต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย." เข้าถึงได้จาก <http://www.oie.go.th/>

ในด้านความร่วมมือด้านพลังงานนี้ประเทศไทยและประเทศสมาชิกในอาเซียนได้มีความร่วมมือกันในพลังงานที่สำคัญ 2 ชนิด คือ ด้านไฟฟ้า และก๊าซธรรมชาติ

ความเชื่อมโยงของระบบพลังงานไฟฟ้าอาเซียน

ประเทศต่างๆ ในอาเซียนได้มีการทำโครงการเชื่อมโยงโครงข่ายระบบสายส่งไฟฟ้าอาเซียนมานานแล้ว ประเทศไทยเองก็เช่นกันโดยประเทศไทยได้มีการเชื่อมโยงด้านไฟฟ้ากับประเทศลาว มาเลเซีย กัมพูชา เป็นต้น การมีความเชื่อมโยงด้านไฟฟ้ากับประเทศเพื่อนบ้านได้ช่วยลดปัญหาไฟดับเป็นวงกว้าง ทำให้เกิดความมั่นคงแก่ประเทศด้านพลังงานไฟฟ้าที่จะนำมาใช้มากขึ้นเนื่องจากในปี 2573 ตามแผน PDP 2010 ได้คาดการณ์ว่าประเทศไทยจะมีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงถึงประมาณ 53,000 เมกกะวัตต์ ในการเชื่อมโยงพลังงานไฟฟ้ากับอาเซียน (ASEAN Power Grid) ของไทยจะมีการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) เป็นหน่วยงานที่ดูแล

ในอนาคตจะมีการเชื่อมโยงกันในอาเซียนให้มากกว่าในปัจจุบันซึ่งพบว่ามีรวมทั้งหมด 16 โครงการตามรายละเอียดในแผนภาพที่ 2 ที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างประเทศในระยะเวลาที่ต่างกัน แต่คาดว่าจะการเชื่อมโยงจะสามารถทำได้ครบในปี 2020

แผนภาพที่ 2 แสดงโครงการเชื่อมโยงโครงข่ายระบบสายส่งไฟฟ้าอาเซียนในอนาคต

Progress on ASEAN Interconnection Projects

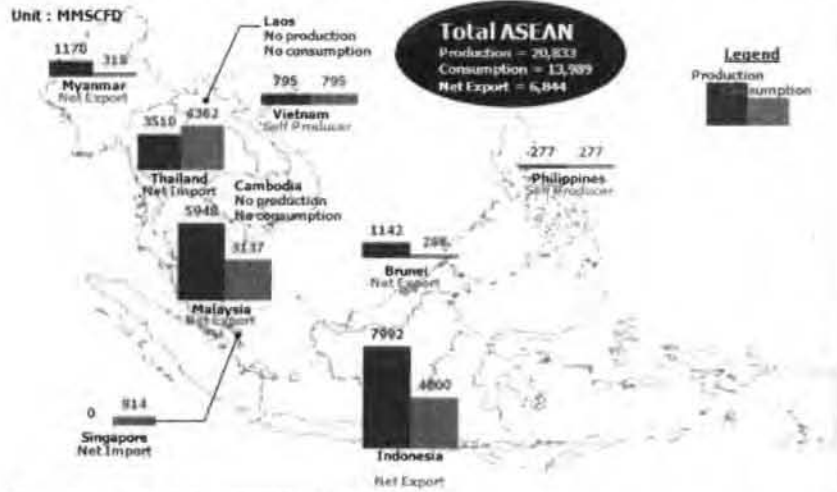

ที่มา : นายไกรสิทธิ์ วรรณสูตร, ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการพลังงาน ภูมิภาค จากการศึกษา เรื่อง ประชาคมอาเซียนกับการเชื่อมโยงระบบพลังงาน ของคณะกรรมการพลังงาน ภูมิภาค, วันที่ 25 ม.ค. 2555

ความเชื่อมโยงของท่อส่งก๊าซธรรมชาติของอาเซียน

ประเทศไทยมีอัตราการบริโภคก๊าซธรรมชาติสูงเนื่องจากมีความต้องการมากกว่าที่ผลิตได้และนับวันจะบริโภคมากขึ้นๆ มีการประมาณการว่าในปี 2573 ความต้องการบริโภคก๊าซธรรมชาติประมาณ 35,000 คิวบิกฟุตต่อวัน ซึ่งจากแผนภาพที่ 3 ได้แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยบริโภคก๊าซธรรมชาติมากกว่าที่ผลิตได้ในประเทศทำให้ไทยมีสถานะเป็นประเทศผู้นำเข้า (Net Import)

แผนภาพที่ 3 ปริมาณการผลิตและความต้องการก๊าซธรรมชาติในภูมิภาคอาเซียน
การผลิตและความต้องการก๊าซธรรมชาติในภูมิภาคอาเซียน

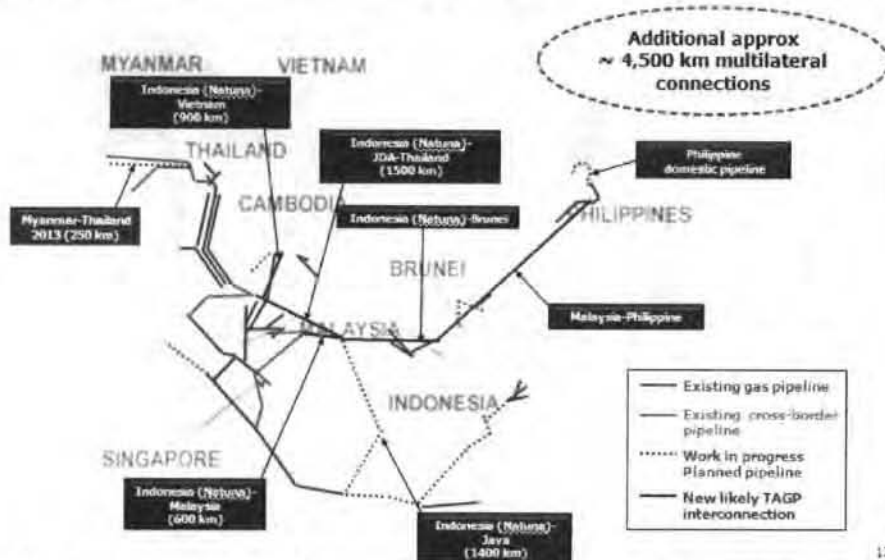

ที่มา : EIA Natural gas production and consumption in ASEAN countries in 2010

ที่มา : นายวิชัย พรภักดิ์วิวัฒน์, ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ, บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จากการสัมมนา เรื่อง ประชาคมอาเซียนกับการเชื่อมโยงระบบพลังงาน ของคณะกรรมการกิจการพลังงาน วุฒิสภา เมื่อวันที่ 25 ม.ค.2555

ดังนั้น การเสาะหาแหล่งก๊าซธรรมชาติใหม่ๆ มาเพื่อใช้ในรองรับการบริโภคในประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับประเทศไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต การเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติของอาเซียนที่ถูกกำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ 7 ของแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนจึง ดูเหมือนจะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ไทยมีแหล่งก๊าซที่จะป้อนเข้ามาเพื่อรองรับการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้นหากโครงการที่วางไว้มีการดำเนินการสำเร็จตามแนวคิดในแผนภาพที่ 4 ที่แสดงโครงการเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติในอาเซียน (Trans-ASEAN Gas Pipeline) ในส่วนของโครงการของไทยจะมี ปตท. เป็นหน่วยงานที่ดูแล

แผนภาพที่ 4 แสดงแนวคิดการเชื่อมโยงของท่อส่งก๊าซธรรมชาติของอาเซียนในอนาคต
แนวคิดการเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติอาเซียนในอนาคต

ที่มา : นายวิชัย พรภักดิ์วิวัฒน์, ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) , จากการสัมมนา เรื่อง ประชาคมอาเซียนกับการเชื่อมโยงระบบพลังงาน ของคณะกรรมการกิจการพลังงาน วุฒิสภา เมื่อวันที่ 25 ม.ค. 2555

บทวิเคราะห์ : ผลที่อาจเกิดขึ้นต่อประเทศไทยจากโครงการเชื่อมโยงพลังงานในอาเซียน

ผลดีต่อภาคอุตสาหกรรมไทย

1. มีแหล่งพลังงานและปริมาณพลังงานให้ใช้เพิ่มขึ้น – หากภาครัฐมีการพัฒนาการนำก๊าซธรรมชาติจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีการเชื่อมโยงกันมาสู่การใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น จะช่วยลดข้อกังวลเกี่ยวกับปริมาณก๊าซธรรมชาติในประเทศที่ลดลงไปเรื่อยๆ ประกอบกับการมีการเชื่อมโยงด้านระบบสายส่งไฟฟ้าในอาเซียนอีกด้านหนึ่ง แหล่งพลังงานที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้จะช่วยสร้างความมั่นคงด้าน supply พลังงานที่จะมีให้แก่ภาคอุตสาหกรรม

2. เพิ่มทางเลือกในการปรับเปลี่ยนการใช้เชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรม – จากราคาพลังงานที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องประกอบกับการปรับเปลี่ยนมาใช้พลังงานหมุนเวียน/พลังงานทางเลือกอื่นอาจจะมีต้นทุนเชื้อเพลิงสูงกว่าต้นทุนจากการใช้ก๊าซธรรมชาติ หากรัฐบาลสนับสนุนให้ผู้ประกอบการที่อยู่ในพื้นที่ที่ใกล้เคียงแนวท่อก๊าซนำก๊าซธรรมชาติที่มีต้นทุนต่ำกว่ามาใช้ก็จะเป็นทางเลือกและเป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้กับภาคอุตสาหกรรมได้อีกทางหนึ่ง

3. เพิ่มทางเลือกในการรองรับการขยายตัว/โยกย้ายโรงงานอุตสาหกรรมไปยังพื้นที่ที่ใกล้แหล่งพลังงานที่ได้รับการพัฒนาแล้ว – พื้นที่ที่อยู่ใกล้แนวท่อก๊าซธรรมชาติหากได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมซึ่งอาจจะอยู่ในรูปนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น จะสามารถรองรับการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมหรือการโยกย้ายโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อหาพื้นที่ที่เหมาะสมกว่าพื้นที่เดิม เช่น การย้ายโรงงานหนีน้ำท่วม พื้นที่เดิมมีความแออัดและไม่สามารถขยายโรงงานได้เพราะติดกฎระเบียบ การย้ายเพื่อให้ใกล้แหล่งพลังงาน (ในกรณีที่ย้ายแล้วเกิดความคุ้มค่าเพื่อลดต้นทุนด้านราคาพลังงานและต้นทุนการขนส่งพลังงานเข้าสู่โรงงาน) ทั้งนี้ โครงการเชื่อมโยงที่เกิดขึ้นจะเป็นการสนับสนุน การกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค/ท้องถิ่น สร้างการจ้างงาน สร้างความเจริญและกระจายรายได้ให้แก่ท้องถิ่น

ผลเสียต่อภาคอุตสาหกรรมไทย

1. นโยบายภาครัฐอาจให้ความสำคัญต่อการผลิต/การใช้พลังงานหมุนเวียนหรือพลังงานทางเลือกอื่นของประเทศเพื่อนบ้านมาใช้ในภาคอุตสาหกรรมลดลงหรือเปลี่ยนไป เนื่องจากคิดว่ายังสามารถนำเข้าพลังงานราคาถูกกว่าจากแหล่งพลังงานที่มีความเชื่อมโยงกันมาใช้ในประเทศได้

2. แรงขับในการเร่งการวิจัยและพัฒนาเพื่อการผลิตพลังงานหมุนเวียน/พลังงานทางเลือกอื่นเพื่อนำมาใช้ในภาคอุตสาหกรรมอาจลดลงเนื่องจากพลังงานดังกล่าวยังมีต้นทุนที่แพง

3. การเตรียมพร้อมในการปรับตัวของผู้ประกอบการเพื่อรองรับการเปลี่ยนไปใช้พลังงานหมุนเวียน/พลังงานทางเลือกอื่นในภาคอุตสาหกรรมอาจลดลงเนื่องจากต้นทุนจากการใช้พลังงานนำเข้าที่ได้จากธรรมชาติมีราคาถูกกว่า

4. การโยกย้ายโรงงาน/การขยายโรงงานอุตสาหกรรมหรือการขยายกำลังผลิตไปยังพื้นที่ที่ใกล้แหล่งพลังงานดังกล่าวอาจทำให้ต้นทุนการขนส่งวัตถุดิบ/ต้นทุนการขนส่งสินค้าเพื่อการจำหน่ายเพิ่มขึ้นจากระยะทางที่ไกลขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรยังคงสนับสนุนนโยบายพลังงานทางเลือก/พลังงานหมุนเวียนต่อไป เนื่องจากแม้การเชื่อมโยงพลังงานกับประเทศเพื่อนบ้านจะสร้างความมั่นคงด้าน supply พลังงานให้ก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ยังไม่สามารถมั่นใจได้ตลอดไปเนื่องจากอาจมีปัจจัยอื่นที่กระทบเข้ามาทำให้ประเทศเพื่อนบ้านไม่สามารถ supply พลังงานให้ได้ตลอดเวลา เช่น ปัญหากระทบกระทั่งด้านชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน การปิดซ่อมบำรุงวัสดุ/อุปกรณ์สำหรับการผลิต/การส่งพลังงานของประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาภายในของประเทศเพื่อนบ้าน การสงวนพลังงานไว้ใช้ในประเทศของเพื่อนบ้านเนื่องจากความต้องการใช้พลังงานสูงขึ้นตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้น การพึ่งพาตนเองน่าจะเป็นหนทางที่ประเทศไทยควรยังคงต้องให้ความสำคัญและยึดถือไว้เป็นแนวปฏิบัติ

2. ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมควรจะมีแผนเพิ่มขีดความสามารถของตนเองด้านพลังงานด้วยการยึดหลักการประหยัดพลังงานและใช้พลังงานทางเลือก/พลังงานหมุนเวียนต่อไปเนื่องจากเราคงจะหาพลังงานราคาถูกดั้งเดิมมาใช้ไม่ได้แล้ว

3. ในการโยกย้ายโรงงาน/การขยายโรงงานอุตสาหกรรมหรือการขยายกำลังผลิตไปยังพื้นที่ที่ใกล้แหล่งพลังงานนั้นผู้ประกอบการควรต้องพิจารณาปัจจัยอื่นๆ ร่วมด้วยเพื่อให้ได้ต้นทุนการผลิตต่ำสุด

ความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS)*

ความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) เป็นความร่วมมือของ ๖ ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB: Asian Development Bank) เป็นผู้ให้การสนับสนุนหลัก กลุ่มประเทศ GMS มีพื้นที่รวมกันประมาณ ๒ ล้าน ๕ แสน ตารางกิโลเมตร หรือประมาณพื้นที่ของยุโรปตะวันตก มีประชากรรวมกันประมาณ ๓๒๓ ล้านคน และอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ ส่งเสริมการขยายตัวด้านอุตสาหกรรม การเกษตร การค้า การลงทุนและบริการ เพื่อให้เกิดการจ้างงานยกระดับการครองชีพ

๑.๒ ให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน

๑.๓ ให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสการแข่งขันในเวทีการค้าโลก

๒. สาขาความร่วมมือ ๙ สาขา ได้แก่ ๑. คมนาคมขนส่ง ๒. โทรคมนาคม ๓. พลังงาน ๔. การอำนวยความสะดวกด้านการค้า ๕. การลงทุน ๖. การเกษตร ๗. สิ่งแวดล้อม ๘. การท่องเที่ยว ๙. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๓. แผนงานลำดับความสำคัญสูง (Flagship Programs) จำนวน ๑๑ แผนงาน ได้แก่

๑) แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor)

๒) แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor)

๓) แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor)

๔) แผนงานพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม (Telecommunications Backbone)

๕) แผนงานซื้อ-ขายไฟฟ้าและการเชื่อมโยงเครือข่ายสายส่งไฟฟ้า (Regional Power Interconnection and Trading Arrangements)

๖) แผนงานการอำนวยความสะดวกการค้าและการลงทุนข้ามพรมแดน (Facilitating Cross-Border Trade and Investment)

๗) แผนงานเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชน (Enhancing Private Sector Participation and Competitiveness)

๘) แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทักษะความชำนาญ (Developing Human Resources and Skills Competencies)

๙) กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งแวดล้อม (Strategic Environment Framework)

* ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ

๑๐) แผนงานการป้องกันน้ำท่วมและการจัดการทรัพยากรน้ำ (Flood Control and Water Resource Management)

๑๑) แผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยว (GMS Tourism Development)

๔. กลไกการทำงานของกรอบ GMS แบ่งเป็นการดำเนินงาน ๔ ระดับ

๔.๑. การประชุมระดับคณะทำงาน (Working Group Meeting) ของแต่ละสาขาความร่วมมือ เพื่อประสานงานความคืบหน้าของกิจกรรมต่าง ๆ โดยในสาขาความร่วมมือทางการค้า ซึ่งกรรมการค้าต่างประเทศเป็นหน่วยประสานงานหลัก (Focal Point) ของไทย

๔.๒ การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Official Meeting) ประชุม เฉลี่ยปีละ ๑ ครั้ง โดยปกติจะจัดประชุมล่วงหน้า ๑ - ๒ วันก่อนการประชุมระดับรัฐมนตรี (Ministerial Meeting) มีเลขานุการ/รองเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย

๔.๓ ระดับรัฐมนตรี (Ministerial Meeting) ประชุมเฉลี่ยปีละ ๑ ครั้ง โดยจัดประชุมไปแล้ว ๑๘ ครั้ง โดยครั้งล่าสุดจัดขึ้น ณ นครหนานหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕

๔.๔ ระดับผู้นำ (GMS Summit) ประชุมทุก ๆ ๓ ปี โดยจัดประชุมไปแล้ว ๔ ครั้ง โดยครั้งล่าสุดจัดขึ้น ณ กรุงเนปิดอ ประเทศเมียนมาร์ ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๔

๕. การดำเนินงานในประเทศ : เพื่อนำผลการเจรจาแปรสู่ปฏิบัติ และเตรียมการภายในประเทศรองรับการพัฒนา โดย กลุ่มงานยุทธศาสตร์เศรษฐกิจระหว่างประเทศ/สศช. เป็นหน่วยงานหลัก (National Coordinator) ในการประสานแผนงาน/โครงการภายใต้กรอบความร่วมมือกับหน่วยงานปฏิบัติหลักของความร่วมมือ ๔ สาขา โดยผ่านคณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพบ.) ได้แก่

- ๑) กระทรวงคมนาคม (สาขาคมนาคมขนส่ง)
- ๒) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สาขาโทรคมนาคม)
- ๓) สำนักนโยบายและแผนพลังงาน (สาขาพลังงาน)
- ๔) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สาขาท่องเที่ยว)
- ๕) สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์)
- ๖) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สาขาสิ่งแวดล้อม)
- ๗) กรมการค้าต่างประเทศ (สาขาการอำนวยความสะดวกการค้า)
- ๘) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สาขาการลงทุน)
- ๙) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สาขาเกษตร)

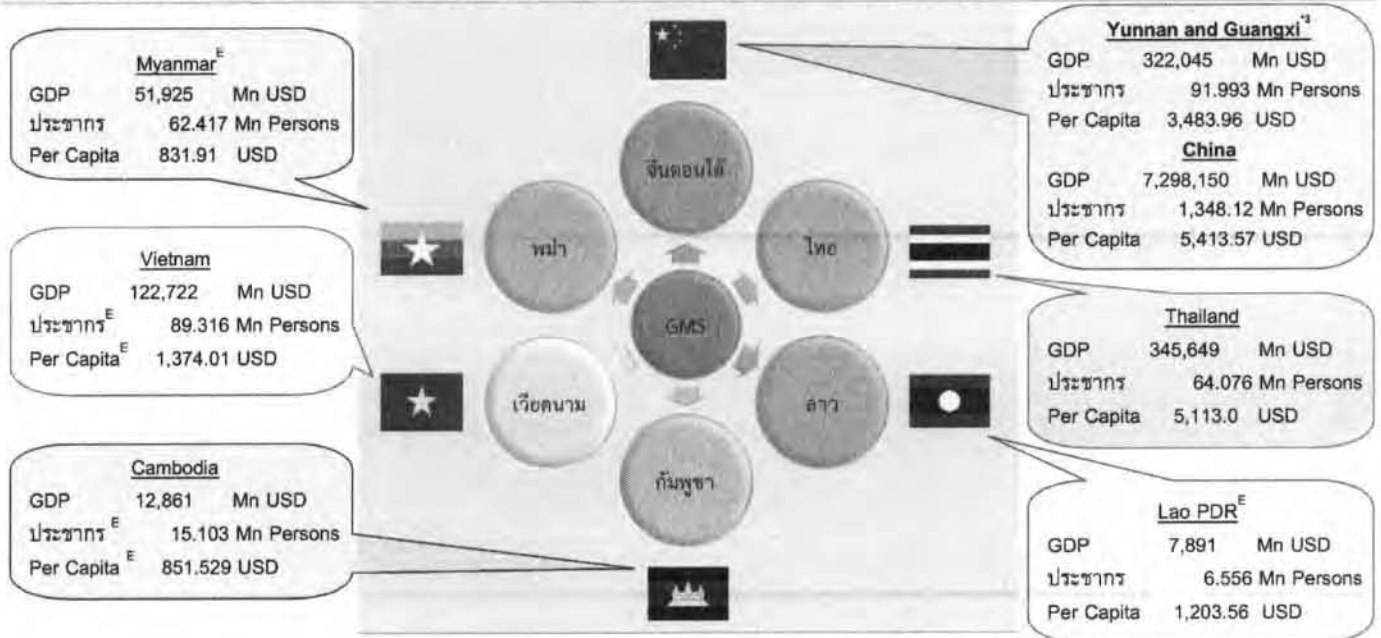
ตลอดจนทำหน้าที่ประสานแผนงานรวม และการติดต่อประสานงานกับ ADB และประเทศสมาชิกอื่น

Fact Sheet: GMS (Greater Mekong Subregion) *

General Information (2554)

ครอบคลุม	6	ประเทศ ได้แก่ ไทย จีนตอนใต้ (มณฑลยูนนานและกวางสี) พม่า ลาว เวียดนาม และ กัมพูชา ความร่วมมือเริ่มตั้งแต่ปี 2535
พื้นที่รวมประมาณ	2.55	ล้านล้านตารางกิโลเมตร
ประชากรรวมประมาณ	323	ล้านคน (ร้อยละ 4.63 ของประชากรโลกซึ่งมีประมาณ 6,974 ล้านคน ¹⁾)
GDP รวม (ณ ราคาปัจจุบัน) 2011	26.76	ล้านล้านบาท (ร้อยละ 1.23 ของ GDP โลกซึ่งเท่ากับ 69.97 Trillion USD ² หรือประมาณ 2,169 ล้านล้านบาท)

ที่มา: ¹ Year 2011 by World Bank Data ² IMF- World Economic Outlook Database, April 2012 ³ อื่น ๆ ADB MFA และ CEIC Data

E - Estimation from International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2012 ³ - Year 2011 from CEIC Data

สาขาความร่วมมือของ GMS

มี 9 สาขา ได้แก่ คมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุน เกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
กลไกการดำเนินงาน แบ่งเป็น 4 ระดับได้แก่

*ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

สรุป ข้อเสนอแนะ*

ความร่วมมือในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) เป็นความร่วมมือของ ๖ ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB: Asian Development Bank) เป็นผู้ให้การสนับสนุนหลัก กลุ่มประเทศ GMS มีพื้นที่รวมกันประมาณ ๒ ล้าน ๕ แสน ตารางกิโลเมตร หรือประมาณพื้นที่ของยุโรปตะวันตก มีประชากรรวมกันประมาณ ๓๒๓ ล้านคน อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ และในเชิงภูมิศาสตร์ GMS ถือเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มมีหลายประการ ได้แก่ การส่งเสริมการขยายตัวด้านอุตสาหกรรม การเกษตร การค้า การลงทุนและบริการ เพื่อให้เกิดการจ้างงานยกระดับการครองชีพ ให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน ให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสการแข่งขันในเวทีการค้าโลก ทั้งนี้ ในปัจจุบันโครงการ GMS มีการเติบโตและความเคลื่อนไหวเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ภายใต้แผนการพัฒนายุทธศาสตร์ระยะยาว ๓ ด้านหรือ ๓ Cs ได้แก่ ๑) Connectivity การสร้างความเชื่อมโยงผ่านระบบต่างๆ ๒) Competitiveness การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันในระดับอนุภูมิภาค และ ๓) Community การเสริมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันของการเป็นชุมชน ทั้งนี้ ได้มุ่งเน้นความร่วมมือใน ๙ สาขาหลัก ได้แก่ คมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุน เกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ความร่วมมือด้านการซื้อขายไฟฟ้า ภายใต้กรอบ GMS ประเทศไทยได้มีความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้ากับประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือการค้าและการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงหลายฉบับ จนกระทั่งได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือการค้าซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Regional Power Trade Coordination Committee : RPTCC) ซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินการผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการค้าซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศ (Regional Power Coordination Centre : RPCC) โดยได้มีการดำเนินการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการค้าซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Inter-Governmental MOU for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion : IGM) เพื่อจัดตั้งศูนย์ RPCC ในการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ทั้งนี้ในร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลฯ ดังกล่าว ได้เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงที่มีความประสงค์จะขอเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ RPCC จัดทำข้อเสนอตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประเมินข้อเสนอที่แต่งตั้งโดยธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) และให้ยื่นข้อเสนอดังกล่าวภายในกำหนดเวลา ปรากฏว่ามีประเทศสมาชิกจำนวน ๒ ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศไทย ได้จัดทำข้อเสนอเพื่อขอเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ การจัดตั้งศูนย์ RPCC มีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการที่เชื่อมต่อกันของระบบไฟฟ้าของประเทศสมาชิกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวบนพื้นฐานของความยุติธรรมและโปร่งใสในการดำเนินงานของตลาดซื้อขายพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาค โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาระบบไฟฟ้าโดยรวมของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงให้มีเสถียรภาพ มีความเชื่อถือได้ของพลังงานไฟฟ้า และมีความคุ้มค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้สามารถดำเนินการโดยพัฒนาให้มีความสมดุลระหว่างความหลากหลายของทรัพยากรด้านพลังงานที่มีในอาณาเขตพื้นที่ของประเทศสมาชิก ความร่วมมือทางด้านพลังงานในระยะยาว การส่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าระหว่างกันอย่างมีประสิทธิภาพ

* รวบรวมและเรียบเรียงโดย นายอติวิชญ์ แสงสุวรรณ วิทยากรชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รวมทั้งการขยายขอบเขตการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าข้ามพรมแดน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

สาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลต่อการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Inter-Governmental MOU for the Establishment of the Regional Power Coordination Centre in the Greater Mekong Subregion : IGM) โดยกำหนดให้ศูนย์ RPCC มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลที่เป็นอิสระ มีความเป็นกลาง เป็นนิติบุคคล (Legal Personality) มีความสามารถทางกฎหมาย องค์การ (ศูนย์ RPCC) ผู้อำนวยการศูนย์ RPCC และเจ้าหน้าที่ศูนย์ RPCC จะได้รับสิทธิพิเศษและความคุ้มครองเท่าที่จำเป็นในการดำเนินการอย่างอิสระตามภารกิจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ หน้าที่หลักของศูนย์ RPCC จะมีหน้าที่ในการประสานงานให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือด้านเทคนิค และการจัดการซื้อขายไฟฟ้า สนับสนุนและติดตามการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการด้านระบบส่งจ่ายไฟฟ้าแห่งชาติ (National Transmission System Operators: TSOs) หรือหน่วยงานการไฟฟ้าในประเทศสมาชิกต่อการปฏิบัติการต่างๆ ตลอดจนเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมของประเทศสมาชิกในการซื้อขายไฟฟ้างบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ RPCC ประกอบด้วยเงินที่ได้รับจากประเทศสมาชิก โดยศูนย์ RPCC สามารถรับเงินที่ได้จากการบริจาค และแหล่งอื่นๆ สำหรับใช้ในการดำเนินงานการลงทุนและการศึกษาวิจัย การอนุมัติและการมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ IGM ฉบับนี้จะต้องได้รับการอนุมัติ และยอมรับจากรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกตามขั้นตอนการดำเนินงานตามระเบียบอย่างเป็นทางการ โดยรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกจะต้องดำเนินการแจ้งผลการอนุมัติให้แก่รัฐบาลของประเทศสมาชิกอื่นๆ ทราบอย่างเป็นทางการ และจะมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการหลังจากที่ประเทศสมาชิกชาติที่ ๔ ได้รับรองการอนุมัติและยอมรับใน IGM แล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับสำหรับประเทศไทย จากความร่วมมือด้านการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงจะได้รับผลประโยชน์ในหลายด้าน ได้แก่ ช่วยเพิ่มทางเลือก เพิ่มความมั่นคงในการจัดหาพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทย จากการสามารถซื้อขายพลังงานไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ช่วยลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล โดยใช้พลังงานไฟฟ้าจากเขื่อนในประเทศเพื่อนบ้าน ช่วยขยายโอกาสการลงทุนในธุรกิจให้กับประเทศไทย ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการขยายตัวของตลาดซื้อขายไฟฟ้าในอนาคต นอกจากนี้ หากประเทศไทยได้เป็นจุดเชื่อมโยงด้านพลังงานไฟฟ้า จะทำให้ประเทศไทยมีโอกาสเป็นผู้ขึ้นนำการกำหนดมาตรฐานด้านการวางแผนการปฏิบัติการ ข้อกำหนดทางเทคนิค กฎระเบียบการซื้อขายไฟฟ้าของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งในอนาคตอาจขยายการกำหนดมาตรฐานและกฎระเบียบดังกล่าวไปถึงระดับอาเซียน รวมถึงโอกาสของประเทศไทยในการส่งบุคลากรเป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ RPCC ซึ่งจะเป็นการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์การทำงานระดับนานาชาติ

ประโยชน์ที่ประเทศสมาชิกอื่นๆ จะได้รับจากการที่ประเทศไทยเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ RPCC หากประเทศไทยเป็นสถานที่ตั้งศูนย์ RPCC ประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย จะสามารถก่อสร้างระบบส่งไฟฟ้าเป็นระยะทางสั้น ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบในการลงทุนก่อสร้างสายส่งเชื่อมโยงระหว่างประเทศภายใต้ต้นทุนที่มีความเหมาะสม และมีผลกระทบต่อราคาค่าไฟน้อย ทำให้ประเทศเพื่อนบ้านสามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนพลังงานไฟฟ้า เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานไฟฟ้า โดยมีราคาซื้อขายพลังงานไฟฟ้าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม นอกจากนี้ ประเทศไทยได้มีความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้าภายใต้กรอบความร่วมมือ ASEAN Power Grid ซึ่งมีจำนวนประเทศสมาชิกมากกว่าในกรอบความร่วมมือ GMS และเนื่องด้วยแผนการดำเนินงานในกรอบ ASEAN Power Grid ก็ได้มีการพัฒนาระบบสายส่งเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิกซึ่งครอบคลุมพื้นที่มากกว่าแผนงานในกรอบความร่วมมือ GMS ดังนั้น การที่ประเทศไทยจะเป็นสถานที่ตั้งศูนย์

RPCC จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบส่งไฟฟ้าต่อทั้งกรอบความร่วมมือ ASEAN Power Grid และ GMS

ข้อสังเกตบันทึกความเข้าใจ ที่กำหนดให้ศูนย์ RPCC มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาลที่เป็นอิสระ มีความเป็นกลาง และมีสภาพนิติบุคคล ประเทศที่เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ขององค์การฯ มีพันธกิจที่จะต้องให้สถานะทางกฎหมายแก่ศูนย์ RPCC ตามกฎหมายภายใน และจะต้องให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การฯ ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ขององค์การฯ โดยจะระบุไว้ในความตกลงว่าด้วยสำนักงานใหญ่ขององค์การระหว่างประเทศ (Headquarters Agreement) จะจัดทำขึ้นระหว่างศูนย์ RPCC กับรัฐบาลของประเทศที่ตั้งสำนักงานใหญ่ต่อไป ซึ่งในปัจจุบันคณะกรรมการประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Regional Power Trade Coordination Committee : RPTCC) ยังไม่ได้ตกลงกันว่าที่ตั้งสำนักงานใหญ่ขององค์การฯ จะตั้งอยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้ ในอนาคตหากได้มีการตกลงที่จะจัดตั้งศูนย์ RPCC ขึ้นในประเทศไทย รัฐบาลไทยจะต้องจัดทำความตกลงว่าด้วยสำนักงานใหญ่กับศูนย์ RPCC อีกฉบับหนึ่งแยกจากกัน เพื่อยอมรับให้ RPCC มีสภาพนิติบุคคลในประเทศไทย และได้อุปโภคเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

ข้อเสนอแนะ

๑. เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ กลุ่มประเทศ GMS มีการเชื่อมต่อกันของระบบไฟฟ้าเป็นหนึ่งเดียว และสนับสนุนการเพิ่มและขยายอุตสาหกรรมพลังงานในอนุภูมิภาค รัฐบาลและรัฐสภาของกลุ่มประเทศ GMS ควรผลักดันให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับความร่วมมือที่กำลังจะมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น เช่น การปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายและระเบียบการต่างๆ ให้เหมาะสมกับการลงทุน การแยกกฎระเบียบให้ชัดเจนสำหรับส่วนของการควบคุมทางด้านระบบการผลิตไฟฟ้า และระบบการขนส่งไฟฟ้า การกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนทางด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สำหรับธุรกิจพลังงาน การส่งเสริมให้มีกฎหมายที่เปิดโอกาสและให้สิทธิประโยชน์สำหรับนักลงทุนที่ต้องการดำเนินโครงการผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าอิสระ (IPP) มากขึ้น โดยจะมุ่งเน้นที่การสร้างและปรับปรุง ระบบกฎหมายให้สามารถส่งเสริมการประกอบธุรกิจพลังงานได้เต็มที่ สร้างบรรยากาศการลงทุนให้มีความน่าสนใจและมั่นคง ทั้งในแง่ของความปลอดภัยของระบบการควบคุมของรัฐบาล ความรวดเร็วและคล่องตัวของระบบการขอรับใบอนุญาตต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในกลุ่มประเทศ GMS และเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิก ASEAN ต่อไป

๒. หากความร่วมมือด้านการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์ และมีความมั่นคงในการจัดหาพลังงานไฟฟ้าจากการที่สามารถซื้อขายพลังงานไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ได้อย่างไรก็ตาม เพื่อสร้างมั่นคงด้านพลังงานอย่างยั่งยืน รัฐบาลควรต้องสนับสนุนนโยบายพลังงานทางเลือก/พลังงานหมุนเวียนต่อไป เนื่องจากแม้การเชื่อมโยงพลังงานไฟฟ้ากับประเทศเพื่อนบ้านจะสร้างความมั่นคงด้านการจัดหาพลังงานให้ก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ยังไม่สามารถมั่นใจได้ตลอดเวลา เนื่องจากอาจมีปัจจัยอื่นที่กระทบเข้ามาทำให้ประเทศเพื่อนบ้านไม่สามารถจัดหาพลังงานให้ได้ตลอดเวลา เช่น ปัญหากระทบกระทั่งด้านชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน การปิดซ่อมบำรุงวัสดุ/อุปกรณ์สำหรับการผลิต/การส่งพลังงานของประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาภายในของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

บทความและข่าวจากสื่อมวลชน

- **นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมประชุม GMS Summit ครั้งที่ ๔ ผลักดัน GMS เป็นแกนหลักพัฒนาลุ่มน้ำโขง วันอังคารที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๐๑๑**

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมพิธีเปิดการประชุมสุดยอดกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ครั้งที่ ๔ ร่วมกับผู้นำจาก เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา เวียดนาม และ จีน ร่วมด้วย ประธานธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย หรือ ADB โดยไทยพร้อมสนับสนุนให้ GMS เป็นแกนหลักของการพัฒนาลุ่มน้ำโขง และขับเคลื่อนอนุภูมิภาคสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วันนี้ (๒๐ ธ.ค. ๕๕) เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ศูนย์การประชุมนานาชาติเมียนมาร์ นครเนปิดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมพิธีเปิดการประชุมสุดยอดกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจใน อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ครั้งที่ ๔ ร่วมกับผู้นำจาก เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา เวียดนาม และ จีน ร่วมด้วยประธานธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย หรือ ADB

จากนั้น มีการถ่ายภาพหมู่ระหว่างผู้นำประเทศสมาชิก GMS ต่อด้วยการชมวีดิทัศน์ เกี่ยวกับความสำเร็จภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกรอบอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ในสาขาด้านการท่องเที่ยว การเกษตรและสภาพแวดล้อม

ก่อนเริ่มการประชุม GMS Summit ครั้งนี้ ผู้นำประเทศสมาชิกได้ร่วมเป็นสักขีพยานการลงนามในบันทึกความเข้าใจ ๓ ฉบับได้แก่ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการเร่งรัดในการจัดให้มีโครงข่ายทางด่วนสารสนเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ๖ ประเทศ ระยะที่ ๒ บันทึกความเข้าใจสำหรับการดำเนินงานร่วมกันเพื่อลดจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่มีการเคลื่อนย้ายในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจัดตั้งสมาคมขนส่งในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ผู้นำ ๖ ประเทศสมาชิก GMS พร้อมประธาน ADB ทหารือกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนงาน GMS

จากนั้น เวลา ๑๐.๕๐ น. นายกรัฐมนตรีและผู้นำประเทศสมาชิก GMS และประธาน ADB ได้เข้าร่วมการประชุม GMS Summit ซึ่งเป็นลักษณะ Closed-Door Meeting โดยการหารือในช่วงแรก ได้มีการหารือเกี่ยวกับการนำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนงาน GMS ไปสู่การปฏิบัติ และการสนับสนุนของประเทศหุ้นส่วนการพัฒนา (Development Partners) ซึ่งกรอบยุทธศาสตร์ฉบับใหม่ ๒๐๑๒ – ๒๐๑๖ นี้จะเน้นการดำเนินงานที่ต่อเนื่องของ GMS โดยการพัฒนา ระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridor) ยังคงเป็นหัวใจหลักของการดำเนินงาน และเน้นการบูรณาการระหว่างสาขา และพัฒนาความสามารถในการจัดการกับประเด็นที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งต้องอาศัยเงินทุนและการเสริมสร้างองค์ความรู้เพื่อรองรับการพัฒนา รวมถึงการประสานกับกรอบอื่นในภูมิภาคและเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โดยในประเด็นดังกล่าวนี้ นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงการสนับสนุนของไทย โดยไทยมองว่า GMS เป็นแกนหลักของการพัฒนาลุ่มน้ำโขง และขับเคลื่อนอนุภูมิภาคสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และไทยยืนยันความพร้อมสนับสนุนการพัฒนาลุ่มน้ำโขงทั้งในด้านการเงินและวิชาการ โดย

* ที่มา : รัฐบาลไทย. “นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมการประชุม GMS Summit ครั้งที่ ๔ ผลักดัน GMS เป็นแกนหลักของการพัฒนาลุ่มน้ำโขง และขับเคลื่อนอนุภูมิภาคสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (๒๐/๑๒/๒๐๑๑).” เข้าถึงได้จาก

ด้านการเงิน ได้ดำเนินงานแล้ว ๒ โครงการ ได้แก่ สะพานข้ามแม่น้ำโขง ณ นครพนม-คำม่วน (แล้วเสร็จ) ถนนเมียวดี-กอกะเรก (อยู่ระหว่างดำเนินการ) และมีโครงการอยู่ในแผนของ สพพ. อีกกว่า ๒,๐๐๐ ล้านบาท

ด้านวิชาการ จะสนับสนุนให้สถาบันวิจัย และมหาวิทยาลัยสร้างเครือข่ายการทำงานกับ GMS และ แลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญผ่าน สพร.

นอกจากนี้ ไทยพร้อมจะขยายเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงอนุภูมิภาค โดยเฉพาะระหว่างไทย-ลาว-จีน และ พร้อมจะรับเป็นศูนย์ประสานงานการรถไฟของอนุภูมิภาค ไทยเสนอให้ GMS ร่วมพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นใหม่ เช่น ทวาย-กาญจนบุรี นครพนม-คำม่วน และแม่สอด-เมียวดี รวมถึง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมโยงกับเมืองทวาย และพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่กาญจนบุรี เพื่อรองรับฐานเศรษฐกิจใหม่ของภูมิภาค

ในโอกาสนี้ นายกรัฐมนตรียังได้กระตุ้นให้ GMS ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องร่วมมืออย่างใกล้ชิดเรื่อง สภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ โดยสนับสนุนการวางแผนและลงทุนในด้านการพัฒนาเมือง เช่น ระบบป้องกันน้ำท่วม และการจัดการน้ำเสีย รวมถึงการพัฒนาศักยภาพให้แก่ชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการกับภัยพิบัติ ทั้งนี้ ไทยจะเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาสใหม่ของภูมิภาค ด้วยการส่งเสริมแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก ให้เป็นพื้นที่ศักยภาพใหม่ สำหรับการลงทุนอุตสาหกรรมมูลค่าสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ในด้านการร่วมมือกับหุ้นส่วนการพัฒนา หรือ Development Partners นายกรัฐมนตรีแสดงความเห็นชอบให้มีการจัดทำแผนการลงทุนของอนุภูมิภาค แต่ควรจัดลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์ความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจและการเงินประกอบด้วย โดยไทยสามารถช่วยจัดทำการศึกษาความพร้อมก่อนการลงทุนของโครงการดังกล่าวได้ พร้อมทั้ง ควรปรับรูปแบบการหารีอกับ Development Partners (DPs) ให้เฉพาะเจาะจงและไม่เป็นทางการมากขึ้น และควรพัฒนารูปแบบการบริหารการเงินอย่างสร้างสรรค์เพื่อรองรับการลงทุนดังกล่าว ซึ่งรวมถึง การระดมทุนจาก ASEAN Infrastructure Fund

จากนั้นในช่วงที่ ๒ ของการประชุมฯ ได้มีการหารือกันในประเด็น การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridor) ซึ่งที่ผ่านมามีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเกือบครบเต็มระบบแล้ว ในระยะต่อไปจึงต้อง กระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการลงทุน รวมทั้งจัดตั้งกลไก Economic Corridor Forum เพิ่มเติมในระดับรัฐมนตรีและผู้ว่าราชการจังหวัด และที่สำคัญคือการเพิ่มการมีส่วนร่วมของระดับพื้นที่และภาคเอกชนในการพัฒนาและการลงทุนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ

สำหรับในประเด็นดังกล่าวนี้ นายกรัฐมนตรีได้เสนอเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของระดับพื้นที่ ว่ารัฐควรเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมตลอดทั้งกระบวนการพัฒนา และสร้างช่องทางการสื่อสารผ่านหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชนในพื้นที่ รวมทั้ง สร้างความเชื่อมั่นโดยเร่งโครงการให้เป็นรูปธรรมในระยะแรก โดยเฉพาะในด้านท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และเครือข่ายกระบวนการผลิต และการปรับรูปแบบ Economic Corridor Forum ให้เน้นระดับปฏิบัติการมากขึ้น

ส่วนในประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน นายกรัฐมนตรีเห็นว่าควรสนับสนุนการทำงานของ GMS Business Forum อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะงานของ FRETA ควรขยายความร่วมมือกับภาคเอกชนขนาดใหญ่และบริษัทข้ามชาติ รวมถึงช่วยพัฒนาศักยภาพให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการเสริมสร้างกลไกการหารือระหว่างภาครัฐ-เอกชน โดยให้มีการหารือระหว่างรัฐ-เอกชนในการประชุมอย่างสม่ำเสมอ และให้มีหลักสูตรฝึกอบรมร่วมภาครัฐ-เอกชนภายใต้แผนงานพมมเปญ

- GMS in Energy Sector ธุรกิจพลังงานกับโอกาสที่ใกล้ตัว*

โครงการหนึ่งที่แสดงให้เห็นการพัฒนาที่ต่อเนื่องของกรอบความร่วมมือ GMS นี้ ได้แก่ โครงการเปิดสะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว สายที่สอง ซึ่งเป็นโครงการที่ต่อยอดมาจากแผนการสร้างความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ ในด้านการขนส่ง ซึ่งจะเปิดประตูการค้าเชื่อมโยงกัน จากจังหวัดมุกดาหาร ประเทศไทย ผ่านไปยังประเทศลาว แขวงสะหวันนะเขต และเชื่อมโยงไปปลายทางที่ประเทศ เวียดนาม เส้นทางเส้นนี้เชื่อว่าจะช่วยส่งเสริม ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างทั้งสามประเทศได้อย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการท่องเที่ยว และทางด้านการขนส่งระหว่าง ประเทศ

การพัฒนาโครงการอีกด้านหนึ่งซึ่งอยากจะนำเสนอให้เห็นภาพกว้างมากขึ้นในฉบับนี้คือ โครงการพัฒนายุทธศาสตร์ ในด้านพลังงานของอนุภูมิภาค (GMS Energy Strategy) ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการดังกล่าวได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดมาภายใต้วิสัยทัศน์เดียวกันของรัฐบาลทุกประเทศสมาชิกว่า การพัฒนาทางด้านพลังงานที่ยั่งยืนย่อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ในการ นำไปสู่ความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจในด้านอื่นๆ ต่อไป

ความพร้อมและความได้เปรียบของประเทศต่างๆ ใน GMS ด้านพลังงานอันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ประเทศสมาชิกของกรอบความร่วมมือ GMS นั้น ล้วนแต่มีความโดดเด่นในด้าน ของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถนำมาผลิต เป็นเชื้อเพลิงได้ที่แตกต่างกันไป

สำหรับประเทศไทย ทรัพยากร ธรรมชาติที่มีอยู่ค่อนข้างมาก ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติที่พบอยู่ทั่วไปในบริเวณอ่าวไทย นอกจากข้อได้เปรียบทางด้านทรัพยากร ธรรมชาติแล้ว ทรัพยากรทางด้านบุคคลและเทคโนโลยีของประเทศไทยนั้นก็มีความสมบูรณ์

สำหรับประเทศลาวนั้น มีแหล่งแร่ธาตุเชื้อเพลิงแฝงตัวอยู่ในประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งถ่านหิน และแร่ธาตุเชื้อเพลิง อื่นๆ นอกจากนี้ ประเทศลาวยังเป็นประเทศ หนึ่งที่มีการพัฒนาทางด้านพลังงานอย่างต่อเนื่อง ด้วยนโยบายที่ต้องการเป็นแบตเตอรี่ของเอเชีย มีการพัฒนาผลิตกระแสไฟฟ้าในลักษณะของโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำจำนวนมาก

ประเทศพม่า เป็นประเทศที่ถือว่า มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากร ธรรมชาติสูงมาก และทรัพยากรเหล่านั้น ถือว่าอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ด้วยนโยบายของประเทศซึ่งยังคงค่อนข้างปิดประเทศ ไม่เปิดรับการลงทุนของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศทางตะวันตกเท่าใดนัก แต่สำหรับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคเดียวกันเช่นนี้ย่อมเป็นโอกาสอันดีของนักธุรกิจไทย

ประเทศกัมพูชานั้น แม้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงได้นั้นจะไม่ได้มีอยู่ในลักษณะที่โดดเด่นเท่าใดนัก แต่ด้วยความมั่นคงทางด้านปัจจัยทางการเมือง จะช่วยส่งเสริมให้ การพัฒนาทางด้านพลังงานทางเลือกใหม่ๆ ดังเช่น พลังงานนิวเคลียร์นั้นสามารถดำเนินการให้เป็นจริงได้รวดเร็วและมั่นคง

ประเทศเวียดนาม มีการพัฒนาทางด้านพลังงานมาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากความสำเร็จของประเทศเวียดนามในการจัดตั้งโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ได้สำเร็จแล้ว และยังคงมีโครงการที่จะพัฒนาโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เพิ่มเติมอีกในอนาคต

* ที่มา : รัชชัญ ชลดำรงกุล. "GMS in Energy Sector ธุรกิจพลังงานกับโอกาสที่ใกล้ตัว." เข้าถึงได้จาก <http://info.gotomanager.com/news/details.aspx?id=๘๐๘๑๖>.

สุดท้าย สำหรับแคว้นยูนนานของประเทศจีนนั้น ประเทศจีนถือเป็นมหาอำนาจ ในการพัฒนาทางด้านพลังงานที่สำคัญอีกประเทศหนึ่งของโลก มีความพร้อมทั้งทางด้านของทรัพยากรธรรมชาติ ขนาดของพื้นที่ จำนวนประชากร นโยบายส่งเสริมของรัฐบาล เทคโนโลยีทางด้านธุรกิจพลังงานทุกด้าน

จากข้อมูลความได้เปรียบทั้งหมดของ ทุกประเทศที่กล่าวมาข้างต้น ย่อมสามารถแสดงให้เห็นศักยภาพที่มีอยู่ของแต่ละประเทศ ในกลุ่ม GMS ได้อย่างชัดเจน ดังนั้น กรอบความร่วมมือที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมสร้างยุทธศาสตร์ทางด้านพลังงานนี้ ย่อมถือว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ ความอุดมสมบูรณ์ที่มีอยู่เดิมของประเทศเหล่านี้ให้สามารถพัฒนาไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ด้วยการเปิดโอกาสให้นักลงทุนประเทศหนึ่งไปลงทุนในอีกประเทศหนึ่ง ช่วยในการลดอุปสรรคในการลงทุน

กฎหมายและกฎระเบียบที่ควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจทางด้านพลังงานของประเทศต่างๆใน GMS

หากพิจารณาในแง่ของนโยบาย หรือ วิสัยทัศน์ของประเทศต่างๆ ในกลุ่มประเทศ GMS ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพลังงานที่สะท้อน ออกมาทางด้านกฎหมายและระเบียบของแต่ละประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าแต่ละประเทศ มีนโยบายทางด้านพลังงานที่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ ธุรกิจพลังงานถือเป็นธุรกิจที่รัฐบาลส่งเสริมให้นักลงทุนไม่ว่านักลงทุนภายในประเทศ หรือนักลงทุนต่างประเทศเข้ามาดำเนินการพัฒนาอย่างมากและต่อเนื่อง แต่เนื่องจากธุรกิจพลังงานนั้น มีความสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อสังคม เป็นอยู่ที่สำคัญของประชาชนในประเทศ รัฐบาลในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดในประเทศย่อมต้องการคงอำนาจในการควบคุมการดำเนินการบางส่วนไว้ โดยผ่านการขอใบอนุญาตหรือการขอสัมปทานในการดำเนินธุรกิจพลังงาน

ประเทศไทย ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้มีการพัฒนาทางด้านธุรกิจพลังงานมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในส่วนของส่งเสริมธุรกิจพลังงานทุกประเภท แต่การส่งเสริมดังกล่าวก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของภาครัฐ และในปัจจุบันได้มีการออกพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ.๒๕๕๐ ขึ้น ซึ่งถือเป็นพระราชบัญญัติหลักที่จะควบคุมการดำเนินการทั้งหมดของธุรกิจพลังงาน ได้แก่ กิจการไฟฟ้า กิจการก๊าซธรรมชาติ และกิจการระบบโครงข่ายพลังงาน โดยได้มีการกำหนด ให้มีการตั้งคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (Regulator) ขึ้น มีระบบการขอ รับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงาน โดยจะมีการออกระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนดลักษณะและคุณสมบัติของผู้ประกอบกิจการ พลังงานในการดำเนินโครงการต่างๆ ให้อย่างชัดเจน ซึ่งจะครอบคลุมทั้งทางด้านอัตราค่าบริการ มาตรฐานการดำเนินการกิจการพลังงาน เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านไฟฟ้า เป็นหน่วยงานหลัก คือการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ประเทศลาว ในส่วนของประเทศลาว นั้น ในด้านของกฎหมายทางด้านพลังงาน จะแบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงพลังงานและบ่อแร่ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยไฟฟ้า และกฎหมายว่าด้วยบ่อแร่ ซึ่งสำหรับกฎหมายว่าด้วยไฟฟ้า เพิ่งได้รับการรับรองและประกาศใช้โดยสภาแห่งชาติ ในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๐๐๘ ที่ผ่านมา ส่วนของกฎหมายว่าด้วยบ่อแร่นั้น กำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาแห่งชาติในการออกกฎหมายฉบับใหม่ สำหรับรูปแบบการควบคุมธุรกิจพลังงาน ทั้งในด้านของธุรกิจไฟฟ้า หรือธุรกิจการขุดแร่ของประเทศลาวนั้น ต้องดำเนินการขออนุญาตลงทุนในลักษณะของการขอสัมปทานจากรัฐบาล โดยระยะเวลาสัมปทานนั้นได้สูงสุด ๓๐ ปี แต่สามารถต่ออายุได้อีกไม่เกิน ๑๐ ปี

หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านไฟฟ้า เป็นหน่วยงานหลักคือ การไฟฟ้าแห่งประเทศไทย (Electricite Du Laos: EDL)

ประเทศพม่า ธุรกิจด้านพลังงานของ พม่า นั้น มีการพัฒนาไปในหลายรูปแบบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นพลังงานจากทรัพยากร ธรรมชาติจำพวกก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน พลังงานทางด้านการผลิตไฟฟ้า พลังงานถ่านหิน

พลังงานชีวภาพ โดยแยกความรับผิดชอบไปแต่ละหน่วยงาน แล้วแต่ลักษณะของเชื้อเพลิงที่นำมาใช้ในการผลิตไฟฟ้า เช่น พลังงานไฟฟ้า จะเป็นกระทรวงพลังงาน ไฟฟ้า การชุดแร่จะเป็นกระทรวงแร่และ ส่วนของพลังงานชีวภาพจะขึ้นอยู่กับกระทรวงเกษตรกรรม การดำเนินการธุรกิจพลังงานไฟฟ้าจะอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยไฟฟ้า และระเบียบย่อยที่ออกตามกฎหมายดังกล่าว ซึ่งนำใช้ตั้งแต่ปี ๑๙๘๔

หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านไฟฟ้าเป็นหน่วยงานหลักคือ รัฐวิสาหกิจผลิตไฟฟ้าพม่า (Myanmar Electric Power Enterprise: MEPE)

ประเทศกัมพูชา การดำเนินธุรกิจทางด้านพลังงานไฟฟ้าของประเทศกัมพูชานั้น อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยไฟฟ้า ซึ่งออกมาใช้เมื่อปี ๒๐๐๑ โดยกระทรวงที่รับผิดชอบการประกอบกิจการพลังงานทั้งหมดของประเทศคือกระทรวงอุตสาหกรรม บ่อแร่ และพลังงาน โดยนักธุรกิจที่ต้องการเข้าไปดำเนินการธุรกิจทางด้านพลังงานไฟฟ้าต้องดำเนินการขอใบอนุญาตจากการไฟฟ้าของประเทศกัมพูชา โดยรูปแบบของใบอนุญาตนั้นจะแบ่งออกตามรูปแบบของธุรกิจแต่ละประเภท กล่าวคือ ใบอนุญาตสำหรับการผลิต ใบอนุญาตสำหรับการขนส่ง ใบอนุญาตสำหรับการขายไฟฟ้า เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านไฟฟ้า เป็นหน่วยงานหลักคือ การไฟฟ้าแห่งประเทศไทย กัมพูชา ((Electricite Du Cambodge: EDC)

ประเทศเวียดนาม การดำเนินธุรกิจทางด้านพลังงานไฟฟ้าของประเทศเวียดนาม นั้น อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยไฟฟ้า ซึ่งออก ใช้เมื่อปี ๒๐๐๕ โดยภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว รัฐบาลของประเทศเวียดนามยังคงรักษาอำนาจในการผูกขาดการจัดการระบบ สายส่งไฟฟ้าของประเทศ และการก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่มีขนาดใหญ่ซึ่งอาจส่งผลไปถึงปัจจัยพื้นฐานของประเทศบางส่วนอยู่ ส่วนของการขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการไฟฟ้านั้น กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้ออกใบอนุญาตดังกล่าว และมีการกระจายอำนาจให้แก่หน่วยงานส่วนภูมิภาคบางส่วนสำหรับธุรกิจพลังงานขนาดย่อม

หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านไฟฟ้า เป็นหน่วยงานหลักคือ การไฟฟ้าแห่งประเทศไทยเวียดนาม (Electricity of Vietnam: EVN)

ประเทศจีน สำหรับประเทศจีนนั้น รัฐบาลมีนโยบายที่ส่งเสริมการดำเนินการผลิตไฟฟ้าค่อนข้างมาก ดังที่ปรากฏชัดเจนในกฎหมายว่าด้วยไฟฟ้า โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบส่วนของการออกหลักเกณฑ์และระเบียบพิจารณาการดำเนินการธุรกิจไฟฟ้า ทั้งหมด คือคณะบริหารส่วนกลางของไฟฟ้าของสภาแห่งชาติ ต้องมีการขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการไฟฟ้าเช่นกัน หากเป็น การดำเนินธุรกิจไฟฟ้าในชนบทหรือพื้นที่ห่างไกลจะได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่ โดย หากนักธุรกิจดำเนินการโดยสอดคล้องกับกฎหมายทั้งหมด ย่อมได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาลอย่างเต็มที่เช่นกัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านไฟฟ้า เป็นหน่วยงานหลัก สำหรับแคว้นทางตอนใต้ของจีนคือ บริษัท China Southern Power Grid: CSG

กรอบความร่วมมือที่มีภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS

ความร่วมมือทางด้านพลังงาน ภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS นั้น ประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาธุรกิจ พลังงานค่อนข้างมาก โดยถือเป็นหนึ่งในภาคธุรกิจ ที่มีโครงการพัฒนาเป็นรูปธรรมขึ้นจำนวนมาก โดยได้รับความร่วมมือทางการเงินและทางวิชาการจากธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย

สำหรับเหตุผลหลักของการดำเนินความร่วมมือทางด้านพลังงานดังกล่าว เนื่อง มาจากความจำเป็นที่ต้องมีการแสวงหาทรัพยากรที่ขยายออกไปข้ามพรมแดน ด้วยรัฐบาลทุกประเทศต่างมองเห็นความได้เปรียบทางด้าน

ทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยความได้เปรียบอื่นๆ ของประเทศรวม อนุภูมิภาคว่า หากมีการร่วมลงทุนระหว่างประเทศย่อมนำไปสู่การพัฒนาอย่างเต็มประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นปัจจัยที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำของแต่ละ ประเทศนั้น มีขนาดที่ค่อนข้างเล็ก หากแต่ละประเทศร่วมกันยอมทำให้ตลาดของธุรกิจพลังงานนั้นมีความน่าสนใจและมีโอกาสเติบโตได้มากขึ้น มีความหลากหลาย มากขึ้น และเหตุผลสุดท้าย ซึ่งครอบคลุมความร่วมมือ GMS นี้ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้มีการพัฒนามาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศอนุภูมิภาคขึ้น เพื่อช่วยลดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมของอนุภูมิภาค

เป้าหมายหลักในการพัฒนายุทธศาสตร์ทางด้านธุรกิจพลังงานของกลุ่ม GMS สำหรับการพัฒนาดังแต่ปี ๒๐๐๖ ถึงปี ๒๐๒๐ นั้น เป็นไปเพื่อตอบสนองเป้าหมายหลัก ๓ ด้าน กล่าวคือเป้าหมายในการพัฒนา ธุรกิจพลังงานของนักลงทุนที่ลงทุนในแต่ละประเทศอย่างเต็มที่ เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านพลังงานที่เพิ่มมากขึ้นทุกขณะของอนุภูมิภาค เป้าหมายในการขยายกรอบความร่วมมือในการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างประเทศอนุภูมิภาคให้มากขึ้น และเป้าหมายในการพัฒนาเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าระหว่างประเทศ ให้มีความเชื่อมต่อกันลดปัญหาทางด้าน การขนส่งและลดการสูญเสียพลังงานไประหว่างการขนส่ง

Road Map สำหรับโครงการพัฒนายุทธศาสตร์ทางด้านพลังงานใน GMS

รูปแบบความร่วมมือที่จะมีการดำเนินการตามที่มีการประกาศ Road Map จากการประชุมในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ ทางพลังงาน เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๐๐๙ แบ่งออกเป็นหลายลักษณะ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนทางด้าน ข้อมูลทางวิชาการและประสบการณ์ โดยเฉพาะการพัฒนาพลังงานทางเลือก โดยจะได้มีการจัดตั้งองค์การร่วมใน การตรวจสอบพัฒนาทางด้านพลังงานสะอาด การวางแผนร่วมกันในการพัฒนาธุรกิจพลังงานให้สอดคล้องกับ ความต้องการโดยรวมของทั้งอนุภูมิภาค การดำเนินการสร้างเครือข่ายการขนส่งทางด้านพลังงาน ทั้งการขนส่ง กระแสไฟฟ้า ด้วยระบบสายส่ง และการขนส่งก๊าซธรรมชาติ ซึ่งจะได้มีการเจรจาเพื่อดำเนินการทำท่อขนส่งน้ำมัน ข้ามประเทศ รวมถึงจะได้มีการวางแผนการส่งเสริมให้แก่นักลงทุนเอกชนที่สนใจดำเนิน การลงทุนในธุรกิจพลังงาน ในลักษณะของ incentive packages

ข้อตกลงด้านการเชื่อมเครือข่ายพลังงานในภูมิภาค

รัฐบาลของประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงได้มีการเข้าทำข้อตกลงด้านการเชื่อมเครือข่ายพลังงาน ในภูมิภาค โดยจะมีการพัฒนาโครงการย่อยประมาณ ๓๒ โครงการ เพื่อดำเนินการก่อสร้างระบบสายส่งไฟฟ้าและ สถานีรองรับไฟฟ้าระหว่างประเทศ การเพิ่มการลงทุนและระดมการลงทุนเพิ่มเติมของนักลงทุนเอกชนในด้าน พลังงานของเอกชน โดยการปรับปรุงนโยบาย และสภาพกฎระเบียบต่างๆ ให้สามารถอำนวยความสะดวกและช่วย ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจพลังงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงโครงการพัฒนาตลาดพลังงาน และระบบ การค้าพลังงานระหว่างประเทศสมาชิก

ภายหลังการดำเนินการเข้าทำความ ตกลงดังกล่าวแล้ว มีโครงการจำนวนมากที่เห็นเป็นรูปธรรม เช่น การ เชื่อมโยงขึ้นต้นจากสถานีไฟฟ้าพลังน้ำของลาว/แคว้นยูนนาน/พม่าเพื่อส่งออกสู่ไทยและเวียดนาม การเชื่อมโยง เครือข่ายสำหรับสถานีพลังงาน ขนาดใหญ่ไปที่กัมพูชาและอีกแห่งจากเวียดนามตอนใต้ และอีกแห่งจากไทยถึง ด้านตะวันตกของกัมพูชา เครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างไทย ลาว และเวียดนาม ขนาด ๕๐๐ กิโลวัตต์ เพื่อเสริม เครือข่ายทางตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

ความตกลงระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการซื้อขายไฟฟ้าในภูมิภาค GMS

ความตกลงระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการซื้อขายไฟฟ้าในภูมิภาค (Intergovernmental Agreement on Regional Power Trade in the Greater Mekong Subregion) ภายใต้อาณัติของคณะมนตรีความร่วมมือแม่น้ำโขง ได้มีการดำเนินการที่จะ

ดำเนินการพัฒนาร่วมกันทางด้านการค้าพลังงาน ผ่านการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานทางด้านการค้าพลังงานในอนุภูมิภาคขึ้น (Regional Power Trade Committee: RPTC) ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวจะเป็นกลไกที่สำคัญในการออกกฎระเบียบ นโยบายเพิ่มเติม เพื่อต่อยอดโครงการเดิมให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ในส่วนของมาตรฐานกลางทางด้านการค้าพลังงานไฟฟ้าระหว่างประเทศอนุภูมิภาค

ภายใต้ความตกลงดังกล่าว ประเทศสมาชิกยังได้มีการกำหนดหลักการปฏิบัติที่ดีของนักธุรกิจที่สนใจดำเนินการเกี่ยวกับภาคธุรกิจพลังงาน เป็นแนวทางปฏิบัติเบื้องต้น โดยได้มีการนำเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ ความร่วมมือที่กำลังจะมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น การแยกกฎระเบียบให้ชัดเจน สำหรับส่วนของการควบคุมทางด้านระบบการผลิตไฟฟ้า และระบบการขนส่งไฟฟ้า มีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนทางด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สำหรับธุรกิจพลังงาน ส่งเสริมให้มีกฎหมายที่เปิดโอกาสและให้สิทธิประโยชน์สำหรับนักลงทุนที่ต้องการดำเนินโครงการผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าอิสระ (IPP) มากขึ้น โดยจะมุ่งเน้นที่การสร้างและปรับปรุง ระบบกฎหมายให้สามารถส่งเสริมการประกอบ ธุรกิจพลังงานได้เต็มที่ สร้างบรรยากาศการลงทุนให้มีความน่าสนใจและมั่นคง ทั้งในแง่ของความโปร่งใสของระบบการควบคุมของรัฐบาล ความรวดเร็วและคล่องตัวของระบบการขอรับใบอนุญาตต่างๆ

บันทึกความเข้าใจเบื้องต้นว่าด้วย แนวทางสำหรับการจัดตั้งปฏิบัติข้อตกลงดำเนินการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างภูมิภาค (Memorandum of Understanding on the Guidelines for the Implementation of the Regional Power Trade Operating Agreement)

คณะกรรมการประสานงานทางด้าน การค้าพลังงานในอนุภูมิภาคได้เสนอร่างบันทึกความเข้าใจฉบับดังกล่าวขึ้น โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าทั้งหมดของประเทศสมาชิกทั้งหมดได้ร่วมกันลงนามเพื่อร่วมดำเนินการจัดระบบการซื้อขายระหว่างภูมิภาคให้สมบูรณ์

ภายหลังจากจัดทำบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าวแล้ว จะได้มีการดำเนินการจัดทำข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศสมาชิกกันอีกในภายหลัง สำหรับการติดตั้งและเชื่อมโยงระบบสายส่งให้มีความครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอนุภูมิภาค และกำหนดเงื่อนไข รวมถึงข้อตกลงในรายละเอียดเกี่ยวกับการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างกัน จุดส่งมอบไฟฟ้า การบริหารจัดการ ความรับผิดชอบของรัฐบาลทั้งสองฝ่ายที่เข้าทำสัญญาร่วมกัน การชำระราคาค่าไฟฟ้าที่มีการซื้อขาย รวมไปถึงวิธีการแก้ไขข้อพิพาทต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยถือเป็นข้อตกลงมาตรฐานที่สามารถปรับใช้ได้ตามการเจรจา และตกลงระหว่างประเทศต่างๆ

กล่าวโดยสรุป โครงการต่างๆ ที่ได้มีการพัฒนาต่อยอดจากหลักการที่ตกลงร่วมกันที่จะขยายศักยภาพในการพัฒนาทางด้านธุรกิจพลังงานของประเทศต่างๆในอนุภูมิภาค GMS นั้น ได้มีการดำเนินการพัฒนาจัดตั้งปฏิบัติขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าความร่วมมือส่วนใหญ่ที่ได้มีการจัดทำขึ้นนั้น ก็มุ่งเน้นที่จะมีการปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายและระเบียบการต่างๆ ให้เหมาะสมกับการลงทุนของนักลงทุนเอกชนในประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ และสามารถอำนวยความสะดวก พร้อมทั้งสร้างความมั่นใจให้แก่ักลงทุนดังกล่าวให้มากขึ้น หากโครงการและหลักการดังกล่าวได้มีการพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบแล้ว ย่อมถือเป็นโอกาสที่ดีสำหรับนักลงทุนของประเทศไทยในการใช้ช่องทางดังกล่าว ในการดำเนินธุรกิจได้อีกมาก

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศาระทะประกา